БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

6-йил чиқиши
№ 59 (1321)
22 МАРТ ЯКШАНБА 1959 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Съезд кенгайтирилган социалистик такрорий ишлаб чиқариш ва жамғаришнинг асосий манбаи, халқнинг турмуш даражасини янада юксалтириш негизи бўлган ижтимоий меҳнат унумдорлигини анча ошириш—етти йиллик планнинг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблайди. Етти йил мобайнида меҳнат унумдорлиги саноатда 45-50 процент, қурилишда 60-65 процент, темир йўл транспортида 34-37 процент, совхозларда 60-65 процент, колхозларда тахминан икки баравар ортиши керак.

(КПСС XXI съездининг резолюциясидан).

Касаба союз ташкилотларининг жанговар вазифаси

Эртага Ватанимизнинг пойтахти—Москвада СССР касаба союзларининг XII съезди очилади. XII съезд совет кишилари партия белгилаб берган буюк программани амалга ошириш учун зўр бериб курашаётган, коммунизм мактаби бўлмиш касаба союзларининг хўжаликни бошқаришдаги роли ниҳоятда ошган бир вазиятда очилади. Съезд КПСС XXI съезди қарорлари асосида касаба союз ташкилотларининг мамлакатимиз тараққиётининг янги даври — коммунистик жамият қуришни кенг авж олдириш даври олга сурган буюк вазифаларни амалга оширишдаги иштироки ва ролини янада равшан белгилаб беради.

КПСС XX съездидан кейин касаба союз ташкилотларининг иши анча яхшиланди. Партия ташкилотларининг раҳбарлиги ва яқиндан бераётган ёрдамлари туфайли касаба союзларининг халқ хўжалигининг барча соҳаларида ташкилотчилик қобилияти ва роли анча ўсди. Улар ишлаб чиқариш масалалари билан чуқурроқ шуғуллана бошладилар, меҳнат унумдорлигини ошириш ва ишчи ҳамда хизматчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш учун зўр ғайрат кўрсатдилар, хўжаликни бошқариш ишларига кенг меҳнаткашлар оммасини кўпроқ жалб эта бошладилар.

Область саноат корхоналарининг ходимлари, темирйўлчилар ва бинокорлар 1959 йилга катта меҳнат совғалари билан кириб келдилар. Коммунистик қурилишнинг буюк программасини белгилаб берган жонажон партиямиз XXI съездининг тарихий қарорларидан бениҳоя руҳланган ишчилар, инженер-техник ходимлар социалистик мусобақани янада кенг авж олдириб юбордилар. Етти йилликнинг дастлабки 1959 йили давлат планларини муддатидан илгари тўла ва ошириб бажариш учун социалистик мажбурият олган областимиз меҳнаткашлари биринчи кварталии янги меҳнат зафарлари билан якунлаш арафасида турибдилар.

Касаба союзларнинг XII съезди шарафига бошланган умумхалқ мусобақасида маҳаллий комитетлар ва активларнинг ташкилотчилик қобилияти янада равшанроқ кўринди. Барча совет кишилари каби областимиз меҳнаткашлари ҳам бу съездга муносиб меҳнат совғалари тайёрладилар. «Узбексельмаш», «Таштекстильмаш», «Чирчиксельмаш», Бекобод металлургия заводи, Тошкент тўқимачилик комбинати, Янгийўл 1-пойафзал фабрикаси ва «Оққўрғон», 2-«Боёвут» совхозлари касаба союз ташкилотларининг бу соҳадаги фаолияти айниқса диққатга сазовордир.

В. И. Ленин номидаги Бекобод металлургия заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари етти йиллик планни олти йилда бажариш мажбуриятини олдилар. Металлурглар ўз сўзларининг устидан чиқиб, зиммаларига олган мажбуриятларини етти йилликнинг дастлабки ойлариданоқ шараф билан бажармоқдалар. Завод коллективи январь ва февраль ойлари пўлат эритиш планини 108,7 процентга, прокат маҳсулотлари ишлаб чиқариш планини 114,1 процентга етказиб бажардилар. Коллектив март ойи топшириғини ҳам ошириб бажариш учун социалистик мусобақани тобора қизитмоқда.

Металлургия заводи комитети ишчилар, инженер-техник ходимларнинг етти йиллик планнинг муддатидан илгари бажарилишига ёрдам берадиган барча ташаббусларини қўллаб-қувватлайди. Николай Мамай ва Александр Кольчик иш методларини ишлаб чиқаришга жорий қилишга бошчилик қилаётган завод касаба союз ташкилоти ҳамма цех ва бригадаларда ойлик топшириқнинг ошириб бажарилишига эришмоқда. Заводда смена нормасини бажармайдиган бирорта ҳам ишчи йўқ.

Ҳозир областимизнинг район ва шаҳарларида касаба союз активларининг йиғилишлари, корхона ва муассасаларда эса завод ва фабрика касаба союз ташкилотларининг мажлислари ўтказилмоқда. Бу йиғилиш ва мажлисларда касаба союз ташкилотлари ишида рўй бераётган камчиликлар рўй-рост очиб ташланмоқда. Ҳали ҳам айрим жойларда социалистик мусобақани кенг авж олдиришга, олинган мажбуриятларнинг бажарилишини мунтазам текшириб бориш, новаторлар ва ишлаб чиқариш илғорларининг иш тажрибаларини кенг оммалаштириш, цех комитетлари ва группорглар иши устидан контроллик қилишга етарли эътибор берилмаётир, айрим завод ва фабрика комитетлари ўзларига берилган ҳуқуқдан яхши фойдаланмаётирлар, меҳнатни муҳофаза қилиш, техника хавфсизлигини таъминлаш ишлари устидан етарли контроль ўрнатилмаётир.

Касаба союз ташкилотларининг ҳозирги кундаги энг муҳим вазифаси — кенг меҳнаткашлар оммасининг бутун диққат-эътиборини XXI съезд материалларини чуқур ўрганишга жалб этиш, социалистик мусобақани ҳар томонлама авж олдириб, бутун куч ва имкониятларни етти йиллик план топшириқларини муддатидан илгари тўла ва ошириб бажаришга сафарбар этишдан иборатдир.

Кенг меҳнаткашлар оммасининг ижодий ташаббусини, меҳнат ғайратини ошириш кўп жиҳатдан маҳаллий комитетларнинг фаолиятига, активларнинг ишчанлиги ва ташкилотчилик қобилиятига боғлиқдир. Касаба союз ташкилотлари ўзларига берилган ҳуқуқлардан тўла фойдаланиб, ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини ҳар томонлама яхшилашлари лозим. Омманинг ижодий ташаббусини қўллаб-қувватлаш, илғорларни рағбатлантириш, уларнинг иш тажрибасини кенг ёйиш, касаба союз ташкилотларининг асосий вазифаларидандир.

Ҳозирги шароитда ишлаб чиқаришда меҳнат муҳофазаси устидан, қурилаётган уй-жойларнинг тақсим қилиниши, савдо-сотиқ ва умумий овқатланиш корхоналарининг иши, меҳнаткашларга медицина ва коммунал хизмати кўрсатиш устидан жамоатчилик контролини уюштириш соҳасида касаба союзлари зиммасига катта вазифалар юкланади. Касаба союзлари маданий-оқартув муассасаларининг ишларини яхшилашлари, меҳнаткашларнинг коммунистик онги ва маданий савиясини ошириш масалалари билан доим шуғулланишлари зарур.

Шубҳа йўқки, касаба союз ташкилотлари партиямиз XXI съезди олға сурган барча вазифаларни амалга оширишда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар ва етти йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун бошланган социалистик мусобақани яна зўр бериб авж олдирадилар.

Н. С. ХРУШЧЕВ Мўғулистон Халқ Республикасининг элчиси Б. Жамбалдоржни қабул қилди

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев Мўғулистон Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси Баточирин Жамбалдоржни унинг илтимосига мувофиқ 20 мартда қабул қилди ва у билан суҳбатлашди.

Суҳбатда СССР Ташқи ишлар министрлиги Узоқ Шарқ бўлимининг мудири М. В. Зимянин ҳозир бўлди.

Судан Республикасининг СССРдаги элчиси М. Алнил Н. С. Хрушчев ҳузурида бўлди

Судан Республикасининг СССРдаги элчиси Муҳаммад Ҳ. Алнил Совет Иттифоқидан жўнаб кетиши муносабати билан 20 мартда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ҳузурида бўлди.

Н. С. Хрушчев билан элчи ўртасида суҳбат вақтида СССР Ташқи ишлар министрлиги Яқин Шарқ бўлимининг мудири В. Я. Ерофеев ҳозир бўлди.

СССР Олий Совети Президиумида

СССР Олий Совети Президиуми 1958 йилда еттита домна печини қуриш ва ишга туширишда эришилган муваффақиятлар учун домна печлари қурилишининг қатнашчиларидан ўрнак кўрсатган 348 кишини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади.

Ленин ордени билан мукофотланганлар орасида қуйидагилар бор: Украина ССР Қурилиш министрлигига қарашли «Днепростальконструкция» трестининг участка бошлиғи В. В. Буланенко, Украина ССР Қурилиш министрлигига қарашли «Днепростальконструкция» трестининг электр сваршчиги А. Н. Волошина, Украина ССР Қурилиш министрлигига қарашли «Южэлектромонтаж» трести бошқармасининг бошлиғи П. Е. Горбулин.

Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан 35 киши, «Ҳурмат Белгиси» ордени билан 78 киши, «Шавкатли меҳнат учун» медали билан 94 киши ва «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлик учун» медали билан 122 киши мукофотланди.

СССР парламент группасида

20 мартда Кремлда СССР парламент группаси комитетининг навбатдаги мажлиси бўлди.

Комитет аъзолари Парламентлараро иттифоқнинг шу йил 26 мартдан 5 апрелгача Ниццада (Франция) ўтказиладиган баҳорги мажлисларида қатнашадиган СССР парламент группаси делегациясининг тайёргарлиги масалаларини қараб чиқдилар. Делегация раҳбари — СССР парламент группаси раисининг ўринбосари депутат И. А. Каиров тайёргарликнинг бориши тўғрисида ахборот берди. Делегация составига СССР Олий Совети депутатлари В. П. Зотов, А. Ф. Горкин, К. А Губин, З. А. Лебедева, Ю. И. Палецкис ва С. В. Червоненколар тасдиқланди.

Комитет СССР парламент группасининг 1958 йилги ишлари тўғрисидаги ҳисоботини муҳокама қилди ва тасдиқлади.

Чигит экишга ҳамма нарсани тахт қилиб қўяйлик!

★ ★ ★

«Ҳамма тўйда»

Сталин номли колхозда хотиржамлик. Далага борсанг ишлаётган киши онда-сонда учрайди. Идорага кирсанг, ҳеч кимни тополмайсан.

— Ҳамма тўйда, — дейди мудраб ўтирган қоровул эринчоқлик билан,—дам олишаяпти.

— Кимнинг тўйида? — сўрадик биз.

— Қай бирини айтай. Нима кўп, тўй кўп. 50 дан ортиғи ўтди. Бугун ҳам 2-3 жойда тўй.

— Раҳбарлар қаерда?

— Қаерда бўларди, тўйхоналарнинг биридадир-да.

Маълум бўлдики, Оққўрғон районидаги бу колхозда кўкламга тайёргарлик жуда ёмон аҳволда. Чигит экиладиган ерларни шудгорлаш ҳанузгача тамомланмаган. Айрим қисмларнинг етишмаслиги туфайли ҳайдов тракторлари кўп вақт тўхтаб қолаётир.

Планга кўра колхозда 10 минг тонна гўнг тайёрланиб, далага ташилиши керак. Бу ишга ҳам ўтакетган масъулиятсизлик билан қаралаётганлиги натижасида карта бошларига фақат 500 тоннага яқин гўнг чиқарилган. Бироқ колхоз раҳбарлари ўз айбларини яшириш учун сводкага зўр берганлар. Унда кўрсатилишича, далага 1700 тонна гўнг чиқарилган. Шунақа «эпчил» раҳбарлар ҳам бўларкан!

Эҳтимол колхозда маҳаллий ўғит йўқдир, деб ўйладик. Бироқ чорвачилик фермалари ва унинг теварак-атрофида минг тонналаб гўнг ётибди. Буни кўриб яна ажабландик.

Колхозда транспорт воситалари ҳам оз эмас. Аммо раҳбарлар уларни гўнг ташишга жалб қилишни қийин иш деб билишиб, ташилмаган гўнгни ташилди қилиб, юборишдек осон йўл топиб олибдилар.

Ариқ-зовурларни тозалаш фақат 50 процент бажарилган. Бу ишда жуда оз киши қатнашаётир. Бунинг устига улар учун кунлик иш нормаси белгилаб қўйилмаган. Дала ишларининг бориши устидан назорат қилинмаётир.

Раис бир пуфлаган эди 500 тонна ўғит 1700 тоннага етди. У яна бир зўр берса, бу миқдор кўпайиб 2700 тоннага етиши турган гап.

М. Воробейчиков чизган расм.

Ремонт ишлари ҳам суст бормоқда. Ҳайдов тракторларининг учдан бир қисми ишга яроқсиз ётибди-ю, бу ҳеч кимни ташвишга солмайди. Қишлоқ хўжалик инвентарларини ремонт қилиш ҳали бошлангани йўқ.

Колхоз агрономи Нуритдинов, механик Тошпўлатов ўртоқлар квадрат-уялаб чигит экадиган агрегатларда ишлаши лозим бўлган кишиларнинг рўйхатини тузиб чиқиш билан қаноатландилар. Бу хусусда бошқа ҳеч қандай иш қилинмади.

Колхозда маккажўхори экинларини ўстириш билан шуғулланувчи звенолар ташкил қилиниши керак эди. Аллақачон қилиниши лозим бўлган бу ишни бажариш у ёқда турсин, қачон ва қанча ерга маккажўхори экилишини ҳеч ким билмайди.

Гап кўкламга тайёргарликнинг кечикиши сабаблари ҳақида борганида колхоз раиси ўртоқ Мирзаев «Бизда ишчи кучи озроқ» деб важ кўрсатади. Бу асоссиз гап. Колхозда меҳнат қобилиятига эга бўлган киши етарли. Ишнинг ёмонлигига сабаб шуки, икки ойдан бери тўй-тўйлаш давом этмоқда. Ишчи кучлари кўклам тайёргарлигига тўла жалб қилинмаётир.

Колхозда ўтган йили ҳар гектар ердан 15 центнердан пахта ҳосили олинганди. Бироқ колхоз раҳбарлари, биринчи галда раис ўртоқ Мирзаев бу аччиқ сабоқдан хулоса чиқариб олмадилар. Улар шу ғанимат кунларда ишни яхши ташкил қилиб, мўл ҳосил пойдеворини яратиш ўрнига беғам юрибдилар.

Ф. АБДУЛЛИН.

★

Уста ва шогирд ҳиссаси

Отни қистаб келаётган Лапас устахона олдида аравани жаҳл билан тўхтатар экан, янги аравага ўқ ўрнатаётган уста Пак Дек Мунга юзланди:

— Олинг, шунча уринсам ҳам! барибир ҳалқаси ишламаяпти! — деди у, ғилдиракни кўрсатиб.

Уста олдин Лапасга, сўнгра ғилдиракка қаради. Ўтказилган болт ва гайканинг нечоғлиқ мустаҳкамлигини текширгач, «ҳим» деди-ю, арава шотисини силкиди.

— Ҳалқа ушламаяпти дегин? — Лапасга савол назари билан қаради у.

— Ушламаяпти, отхонага боргунча 3 марта чиқиб кетди.

— Мана, буни кўрдингми? — деди уста ғилдирак билан арава ўқини туташтириб турган киндикни кўрсатиб.

— Йўқ.

— Чиқиб кетибди-ку, уни маҳкамлаб қўйиш ўрнига ҳалеб ҳалқадан шикоят қиласан.

Лапас Хўжаназаров 3 йилдан ортиқ арава миниб, шу арзимаган нарсани билмагани ўзига алам қилди. Кейин отни шилдат билан ҳайдаб кетди.

Пак Лек Мунниng Янгийўл районидаги Жданов номли колхоз устахонасида ишлай бошлаганига 10 йилдан ошди. У бу даврда темирчиликдаги дам босишдан тортиб темир пайванд қилиш, қишлоқ хўжалик машиналари учун айрим деталлар ясаш каби мураккаб ҳунарни ўрганди. Иш жараёнида чиниқди, тобланди.

— Бу йил, — дейди уста, — колхозимизда 610 гектар ерга чигит квадрат-уялаб экилади. Шуни назарда тутиб, биз ер ҳайдаш, чигит экиш учун керак бўладиган 4 плуг, 11 универсал, 6 сеялка, 98 та зигзаг борона, 3 от культиватори, 2 та прицепли ДТ-24 трактори ва 5 юк автомашинасини муддатидан илгари ремонтдан чиқардик.

Ҳозирги кунда уста ва унинг шогирди Пой Ир Деннинг фидокорона меҳнати туфайли ҳашаротга қарши курашда қўлланиладиган ОДН пуркагич агрегати ҳам ремонтдан чиқарилиб, экиш кампаниясига тахт қилиб қўйилди. Бу — уста ва шогирднинг мўл ҳосил пойдеворини яратишга қўшган ҳиссасидир.

Қ. СОБИРОВ.

БАҲОР КУТИБ ТУРМАЙДИ

«Чирчиксельмаш» заводининг баҳор келиб, кўкламги экиш кампанияси яқинлашган сари меҳнат тобора авжига чиқиши лозим бўлган участкасида жимжитлик ҳукм сурмоқда. Бу ғайри-табиий ҳол, албатта. Чунки заводнинг ана шу участкасида кечи билан иккинчи кварталнинг бошларигача юз минг дона, февраль ойида эса 40 минг дона культиватор пичоғи ишлаб чиқарилиши керак эди. Лекин февраль ойи учун белгиланган план бажарилмай қолди. Ҳозир ҳам аҳвол яхшиланди, деб бўлмайди.

Суткасига 2 минг дона культиватор пичоғи ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган поток линияси мавжуд бўлатуриб, ишнинг бу қадар судралишига нима сабаб? Гап шундаки, культиватор запас қисмлари ишлаб чиқариш учун зарур бўлган хомашё етишмаётир.

Завод таъминот бўлимининг ходимлари хомашё танқислигидан қутилиш йўлини қидириб кирмаган эшиклари учрамаган кишилари қолмади. Лекин уларнинг бу уринишлари ҳеч қандай натижа бермади.

Темирчилик-пресс цехида қишлоқ хўжалик машиналари учун запас қисмлар ҳамда ишчи органлари ишлаб чиқарадиган 6 та ярим автомат поток линиялари қурилмоқда. Бу поток линиялар қурилишига Тошкент Совнархози зарур маблағлар ва керакли асбоб-ускуналар билан етарли даражада ёрдам бериб турибди. Бу ёрдамни бошқа бир фактда ҳам кўриш мумкин. Заводда қисқа вақт ичида культиватор пичоғи, ер юмшатадиган панжалар ва бошқа муҳим ишчи органлари ишлаб чиқарадиган учта поток линияси барпо қилинди ва энг прогрессив технология жорий этилди.

Лекин Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши масаланинг бошқа муҳим томонини унутиб қўяётир. Шу чоққача запас қисмлар тайёрлаш учун ишлатиладиган металлни етказиб бериш ишига жиддий эътибор берилмаётир. Кези келганда шуни ҳам айтиб ўтиш кераккки, шу йил январь ойининг охирларида Тошкент Совнархози кўкламги экиш кампаниясига қишлоқ хўжалик машиналари ва запас қисмлар етказиб беришнинг бориши ҳақидаги масалани муҳокама қилди. Шу муносабат билан қўшимча тадбирлар белгиланиб, бу тадбирларнинг амалга оширилиш муддатлари кўрсатилди. Қабул қилинган қарорда олдимизда турган ана шу муҳим вазифаларни бажариш учун кескин ва оператив ҳаракат қилиш керак, деб уқтириб ўтилди. Юқоридаги ана шу гаплар Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши ходимларига, айниқса моддий-техника таъминоти билан шуғулланувчи кишиларга бевосита тааллуқли эди. Аммо улар ҳалигача бундан тегишли хулоса чиқариб олганлари йўқ. Баҳор бизни кутиб турмайди, ахир!

«Чирчиксельмаш» заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари олдида бу йил катта вазифалар турибди. Қишлоқ хўжалик машиналари учун запас қисмлар ишлаб чиқариш бирмунча кўпайтирилиши, айрим деталлар тайёрлаш эса бирнеча баравар оширилиши лозим. Корхона биринчи кварталнинг ўзидагина КД — 924 маркали 180 минг дона культиватор ғоз панжаси, НКУ — 4013, 4014 маркали юз минг дона культиватор пичоғи, НКУ — 542 маркали 320 минг дона ер юмшатадиган панжа ишлаб чиқариши керак.

Табиийки, ана шу катта вазифани қўшимча қувватларни ишга солмасдан туриб, бажариб бўлмайди. Шунинг учун ҳам заводда энг янги замонавий машиналар билан жиҳозланган запас қисмлар ишлаб чиқарадиган цех қуришга қарор қилинди. Бу цех қурилишини шу ярим йилликда тугаллаш мўлжалланмоқда. Ўзбекистон ССР Госплани ана шу тадбирни амалга ошириш учун бир миллион сўм маблағ ажратди. Шундан буён икки ойга яқин вақт ўтишига қарамай, цех қурилишини пудратга олган 160-қурилиш тресті (бошлиғи ўртоқ Ягудаев) ҳалигача ишга киришгани йўқ. Завод раҳбарларининг қурилишни тезлаштириш йўлидаги ҳар қандай уринишлари натижасиз бўлиб чиқмоқда. Муҳим ишга панжа орасидан қараётган Чирчиқдаги ана шу қурилиш трестининг раҳбарлари қиш уйқусидан уйғониб тезда ишга киришишлари ва яқин 1-2 ойи ичида қишлоқ хўжалик машиналари учун запас қисмлар ишлаб чиқарадиган цех қурилишини тугаллаб, уни фойдаланишга топширишни таъминлашлари лозим.

С. ВЛАДИМИРОВ.

ДАВЛАТГА СУТ ВА ГЎШТ СОТИШ КВАРТАЛ ПЛАНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИЛДИ

Қуйи Чирчиқ районининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш соҳасида дастлабки ютуқларни қўлга киритдилар. Районда давлатга гўшт ва сут сотиш 1959 йил квартал плани муддатидан илгари бажарилди. Давлатга пландаги 850 центнер ўрнига 985 центнер гўшт, шунингдек пландаги 3490 центнер ўрнига 4235 центнер сут сотилди.

Оржоникидзе районида ҳам давлатга гўшт сотиш квартал плани муваффақиятли бажарилди, давлатга ўтган йилнинг шу муддатидагига нисбатан 81 центнер ортиқ гўшт сотилди.

Ўзбекистон ССР бешинчи чақириқ Олий Совети биринчи сессиясининг очилиши тўғрисида

Узбекистон ССР Олий Советининг биринчи сессияси 1959 йил 24 мартда кундуз соат 12 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида очилади.

* * *

Биринчи сессияга келаётган Узбекистон ССР бешинчи чақириқ Олий Совети депутатлари 22 ва 23 мартда эрталаб соат 10 дан кеч соат 9 га қадар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми биносида рўйхатга олинадилар.

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ОҚСОҚОЛЛАР КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети оқсоқоллар кенгашининг мажлиси шу йил 24 мартда эрталаб соат 11 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида ўтказилади.

СССР ХАЛҚ АРТИСТЛАРИ

Шукур БУРҲОНОВ

Саодат ҚОБИЛОВА

Мукаррама ТУРҒУНБОЕВА

Олим ХУЖАЕВ

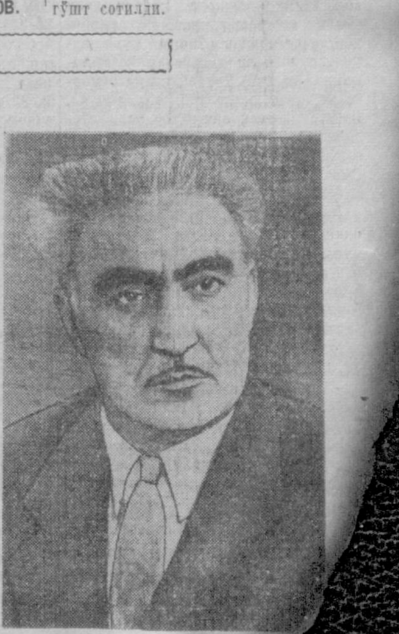

Комил Ерматович ЕРМА[illegible]

Капитал қурилиш соҳасидаги камчиликларга тезроқ барҳам берайлик

ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИ, БИНОКОРЛИК МАТЕРИАЛЛАРИ САНОАТИ КОРХОНАЛАРИ ВА ЛОЙИҲАЛАШ ТАШКИЛОТЛАРИ ХОДИМЛАРИНИНГ ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИ ЙИҒИЛИШИДАН

20 мартда Тошкентдаги темир йўлчилар Маданият саройида қурилиш ташкилотлари, бинокорлик материаллари саноати корхоналари ва лойиҳалаш ташкилотлари ходимларининг область партия комитети, республика Қурилиш министрлиги ва Тошкент Халқ хўжалик кенгаши томонидан чақирилган партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишда КПСС XXI съезди қарорлари муносабати билан қурилиш индустрияси ва бинокорлик материаллари саноати ходимларининг 1959 йил давлат планини муддатидан олдин бажариш вазифалари тўғрисида Ўзбекистон ССР Қурилиш министри ўртоқ **С. И. Иброҳимов** ва Тошкент Халқ хўжалик кенгаши бинокорлик материаллари саноати бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **М. Й. Йўлдошев** доклад қилдилар.

УЛУҒВОР ПЕРСПЕКТИВАЛАР

Докладчилар ва сўзга чиққан нотиқлар етти йилликда, жумладан 1959 йилда областимиз қурувчилари, монтажчилари, лойиҳачилари, бинокорлик материаллари ишлаб чиқарувчилари олдида ғоят катта ва масъулиятли вазифалар турганлигини кўрсатиб ўтдилар. Партия XXI съездининг тарихий қарорларига биноан етти йилликда областимизда капитал қурилиш ишлари ҳажми мисли кўрилмаган даражада кенгайтирилади.

Етти йил мобайнида область халқ хўжалигига 12,9 миллиард сўм капитал маблағ сарфланади. Шу давр ичида республикада энг йирик саноат иншоотларидан бўладиган Оҳангарон цемент заводи, Бекобод фурфурол заводи, Оҳангаронда юқори вольтли изоляторлар ишлаб чиқарадиган завод қуриб битказилиши керак. Чирчиқ электркимё комбинатини реконструкциялаш, Оҳангарон ГРЭСини қуриб битказиш ва тўла қувват билан ишга тушириш, Тошкентда газ ёқилғиси асосида ишлайдиган йирик электростанция қуриш, рангли металлургия корхоналарини реконструкциялаб мис, рух ва қўрғошин ишлаб чиқаришни кескин кўпайтириш планлаштирилган.

Шаҳар ва қишлоқларда коммунал хўжалик ва уй-жой қурилишлари кенг кўламда авж олдирилади. Давлат маблағлари ҳисобидан меҳнаткашлар учун етти йилда 3,4 миллион квадрат метр, жумладан 1959 йили 234 минг квадрат метр уй-жой қурилади. Болалар муассасалари, умумий овқатланиш корхоналари ва бошқа маданий-маиший объектлар қурилиши ҳам ўтган етти йилдагига қараганда анча кенгайтирилади.

Областимизда бажарилиши керак бўлган пудрат ишларининг 70 процентга яқини республика Қурилиш министрлигининг бинокорлик ва ихтисослаштирилган ташкилотлари коллективлари зиммасига юкланади.

Бу вазифалар қурилиш, бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш ва лойиҳалаш ишлари билан бевосита ёки бавосита алоқадор бўлган барча ходимлардан мавжуд камчиликларни тезда тугатиш, барча резервларни тўла ишга солиш ва янги резервларни қидириб топиш учун курашни ҳамма чоралар билан кескин даражада кучайтириб юборишларини талаб этади.

ҚУРИЛИШГА РАҲБАРЛИК САВИЯСИ ТУБДАН ЯХШИЛАНСИН

Партия ва ҳукуматнинг капитал қурилишни янада ривожлантиришга қаратилган муҳим қарорларига амал қилиб, областимиз бинокорлари сўнгги йилларда саноат ва граждан қурилиши суръатларини ошириш, сифатини яхшилаш соҳасида бирмунча ютуқларни қўлга киритдилар. Қурилиш ташкилотларининг ихтисослаштирилиши капитал маблағлардан ва материал-техника ресурсларидан рационал фойдаланиш, қурилиш ҳажмини кескин кенгайтириш ва иш суръатини тезлаштириш имкониятини яратди. Агар 1956 йили областимизда Қурилиш министрлигига қарашли ташкилотлар ҳаммаси бўлиб 692 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажарган бўлсалар, 1957 йилда 800 миллион сўмлик, ўтган йили эса 911 миллион сўмлик иш бажардилар. Бажарилган ҳар бир миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари ҳисобидан ўрта ҳисобда 135 кубометрдан йиғма темир-бетон конструкциялари қўлланилди. Республикадаги энг илғор индустрлашган ташкилот «Алмаликсвинецстрой» трестида ва «Главташкентстрой» бўйича эса бу кўрсаткич 213 кубометрга етди.

Докладчилар ва йиғилишда сўзга чиққан ўртоқлар қўлга киритилган муваффақиятларни таъкидлаш билан бирга, умуман областимизда капитал қурилиш ишлари қониқарсиз олиб борилаётганлигини, қурилишга раҳбарлик қилишда жиддий камчиликларга йўл қўйилаётганлигини алоҳида кўрсатиб ўтдилар.

«Алмаликсвинецстрой» трестининг бошқарувчиси ўртоқ **И. Тетевин** қурилиш ташкилотларига малакали раҳбарлик қилмаётганликлари, бинокорларнинг нормал ишлашига шароит туғдириб бермаганликлари учун ...қурилиш министрлиги, республика ...сплани ва Тошкент Совнархози хо...ларини қаттиқ танқид қилди.

— Трест коллективи,—деди у,— ... меҳнаткашлар қатори етти ... программани муддатидан ол... истаги билан яшамоқ... ҳамма бинокор ва монтажчилар меҳнат унумдорлигини ошириш, индустриал методларни ва илғор иш усулларини кенг қўлланиш тадбирларини белгиламоқдалар. Лекин афсуски, улар бу йил конкрет нима иш қилишларини, қанча ҳажмда қурилиш-монтаж ишлари бажаришларини ҳалигача билмайдилар. Негаки, Госплан ва министрликнинг айби билан биз 1959 йил учун тасдиқланган ишлаб чиқариш планини олганимиз йўқ. Мана биринчи квартал тугаб бораяпти, аммо биз қаердан нима олишимизни, қанча олишимизни, қаерларда қанча ҳажмда иш бажаришимизни билмаймиз. Фидокор ишчиларимиз биз, трест раҳбарларидан «қани, бизга иш беринг, ҳамма енг шимариб ишласа, биз план йўқ деб қараб турмаймиз», деб ҳақли равишда талаб қилмоқдалар.

Ўртоқ Тетевин ва «Ангренгрэсстрой» бошлиғи **В. Чернов** ўртоқлар Давлат план комиссияси проект-смета ҳужжатлари ва материал-техника фонди билан таъминланмаган объектлар қурилишини планлаштираётганлигини айниқса қаттиқ танқид қилдилар.

Қурилиш ташкилотларининг нормал ишлашига яна шу нарса ҳам жиддий салбий таъсир қилаётирки, айрим хўжалик раҳбарлари олдин бошланган объектлар битказилмасдан туриб, янги-янги объектлар қурилишини бошлашни планлаштирмоқдалар. Бунинг натижасида куч ва маблағлар кўп объектларга чочилиб кетаётир, битмаган объектлар сони кўпайиб, уларни битказиш эса ҳаддан ташқари чўзилиб кетаётир.

Янгийўл ва Бекобод шаҳар ижроия комитетларининг айби билан уй-жой ва маданий-маиший объектлар қурилишини нормал олиб бориб бўлмаётир.

Заказчиларнинг шартнома тузишни чўзиб юбораётганликлари, бажарилган ишга ўз вақтида ҳақ тўламаётганликлари ҳам қурувчиларни мушкул аҳволга солиб қўймоқда. Кўп қурилиш бошқармалари заказчилардан ўтган йили бажарган ишлари учун ҳалигача ҳақ олганлари йўқ. Пул бўлмаса, иш суръатининг сусайиши турган гап. Мана шунинг учун ҳам Тошкентда, Оҳангарон ва Янгийўлда йил бошидан бери қурилиш-монтаж ишлари суръати ўтган йил шу даврдагидан кам фарқ қилаётир.

Юқоридаги сингари камчиликлар шунинг учун содир бўлмоқдаки, партия ташкилотлари хўжалик раҳбарларининг иши устидан қатъий контроль қилмаётирлар, қурилишга раҳбарлик савиясини ошириш учун етарлича ғайрат-ташаббус кўрсатиб ишламаётирлар, ишни яхшилашга қаратилган принципиал масалаларни кам кўтараётирлар.

РЕЗЕРВЛАР БИТМАС-ТУГАНМАСДИР

Қурилишни ва қурилиш участкаларида меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, эффектив бинокорлик материалларини кенг қўллаш, мавжуд механизмлардан унумли фойдаланиш, илғор иш усуллари ва рационализаторлик таклифларини ишлаб чиқаришга изчиллик билан жорий этабориш—қурилиш суръатини оширишга, сифатини яхшилаш ва қимматини камайтиришга хизмат қиладиган асосий резервлардир.

«Чирчикхимстрой» қурувчилар бригадасининг бошлиғи **В. Рубцов,** Янгийўл қурилиш-монтаж бошқармаси бетон узелининг мастери **А. Шазамов,** Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари **В. М. Репьев,** «Узсантехмонтаж» Тошкент область бошқармаси коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи **В. Красниченко** ўртоқлар мана шу резервларни ва улардан фойдаланиш йўлларини кўрсатиб бердилар. Улар шу пайтгача жуда кўп резервлардан қониқарсиз фойдаланилаётганини айтдилар.

Областимизда индустриал методлар, эффектив бинокорлик материаллари кам қўлланилаётганлиги энг катта камчиликлардан биридир. Кўпчилик трест ва бошқармаларда дастлабки цикл, яъни пойдевор қазиш, йўл ва ҳовозалар қуриш сингари ер-тупроқ ишлари асосан қўл кучи билан бажарилаётир. Масалан, ер-тупроқ ишларини комплекс механизациялаш 32-трестда 58 процентни, 160-трестда эса 46 процентни ташкил этади. Айни вақтда экскаваторлар, транспортёрлар, кўтарма кранлар ва юк автомашиналаридан максимал фойдаланилмаётир. «Узбекшахтострой» трестида экскаваторлар қувватидан атиги 46,7 процент фойдаланилмоқда. 157-трестда 11 та кран бўлатуриб, булардан фақат 2 таси икки сменада, 3 таси бир сменада ишлатилаётир, қолган 6 таси эса икир-чикир сабабларга кўра бекор турибди. 152-трестдаги 10 крандан атиги биттаси, 159-трестда 14 крандан 4 таси икки сменада ишлатилаётир.

Бинокорлик материалларини талон-торож қилиш, бажарилмаган ишларга қалбаки нарядлар ёзиб, давлат пулини ўғирлаш, ишда бракка йўл қўйиш сингари фактлар кўпгина қурилиш ташкилотлари фаолиятида учраб туради. Қурилиш министрлиги, милиция ва прокуратура органлари, район ва шаҳар партия ташкилотлари бундай ярамас ҳолларга қарши курашни етарли даражада кескин олиб бормаётирлар, давлат ва халқ мулкига хиёнат қилаётганларни шафқатсиз жазолаш ўрнига турли баҳоналар билан ўз ўрнида қолдириш ёки кишига кўзига енгил-елпи танбиҳ бериб қўяқолиш каби фактларга чек қўйилмаган.

Қаранг, 159-трестда (бошлиғи ўртоқ Репин) иккита бир квартиралик уй қурилибди-ю, шунга белгиланганидан 150 минг сўмлик кўп наряд ёзилибди.

Бундай фактлар Оҳангаронда, Чирчиқда, Мирзачўл массивида ва Тошкентда тез-тез учраб туради. Мана шундай хўжасизлик, давлат маблағларини нес-нобуд қилиш, кўплаб бракка йўл қўйиш натижасида қурилиш қиммати ошиб кетаётир. Ўтган йили ва 1959 йилнинг икки ойида битта қурилиш тресли ҳам қурилиш-монтаж ишлари қимматини камайтириш планини бажармади, аксинча, 6 миллион сўмликка яқин ортиқ маблағ сарфланди. Ваҳоланки бу пулга кўп квартиралик катта бир уй қуриш мумкин эди.

152-трест қурган бир неча уй пойдевори брак бўлгани учун уларни тузатишга қўшимча 30 минг сўм сарфланди. Бу трестда бундай бракларга йўл қўйиш одат тусига кириб қолган. Бироқ трест раҳбарлари (бошлиғи Асомов, бош инженери Потапов ўртоқлар) бундай фактларга бепарво қараб келмоқдалар.

«Узбекшахтострой» тресли бошқарувчиси Бурмистров, 32-қурилиш трести бошқарувчиси Мартиросов, «Главташкентстрой» бошқарувчиси Скребнев ўртоқлар ҳам масалага худди шундай қарамоқдалар. Бўлмаса, бир «Главташкентстрой»нинг ўзида ўтган йили давлатнинг 1 миллион 200 минг сўмлик маблағи талон-торож қилинармиди?

Нотиқлар илғорлар тажрибасини пухта ўрганиш ва амалда жорий этиш соҳасида ҳам катта камчиликлар мавжудлигини кўрсатдилар.

— Икки, уч ва тўрт қаватли иморатлар билан бирга кўпроқ беш қаватли уйлар қуришга ўтиш фақат Чилонзор массивининг ўзида бир неча миллион сўм давлат маблағини иқтисод қилиш имкониятини беради, — деди ўртоқ Репьев. — Лекин лойиҳачилар шундай лойиҳа чиқармаётирлар. Кўп лойиҳаларда темир-бетон конструкциялари ва блоклар, йирик панеллар ҳамда шу сингари эффектив материаллардан кенг фойдаланиш кўзда тутилмайди. Бу эса иш суръати ва сифатига ҳамда қурилиш қимматига салбий таъсир қилаётир.

БИНОКОРЛИК МАТЕРИАЛЛАРИНИ КЎПАЙТИРАЙЛИК

Бинокорлик материаллари саноати корхоналари иши сўнгги вақтларда бирмунча яхшиланганлигини докладчи ўртоқ Йўлдошев ва бошқа нотиқлар ҳам таъкидладилар. Совнархознинг бинокорлик материаллари саноати бошқармаси ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича 1958 йил планини 104,6 процент қилиб бажарди. Цемент, ғишт, черепица, гипс, гипс буюмлари, керамик ва асбестоцемент трубалар метлах ва пардоз плиталар ишлаб чиқариш бирмунча кенгайтирилди.

Аммо шунга қарамай, бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш қурилишнинг ўсиш суръатларидан жиддий орқада қолаётир. Чирчиқ ойна заводида, Тошкентдаги 5-ғишт заводлари бошқармасида ва Яланғочдаги 2-ғишт заводлари бошқармасида маҳсулот ишлаб чиқариш суръати ҳам, сифати ҳам талабга мутлақо жавоб бермаётир.

Кўп корхоналарда мавжуд қувватлардан максимал фойдаланилмаётир, машина ва механизмлар кўплаб бекор туриб қолаётир, ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва айниқса оғир иш процессларини механизациялаш сингари асосий масалаларга корхона раҳбарлари ҳам, бошқармалар ҳам, бошланғич партия ташкилотлари ҳам кам эътибор бермоқдалар.

Йиғма темир-бетон конструкциялари ва блоклари, йирик панеллар, йирик ғишт блоклари ишлаб чиқаришни кескин кўпайтириш соҳасида қилинаётган ишлар ҳали ҳам талабга жавоб берарли даражада эмас. Олдиндан таранг тортилган бетонлар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш ғоят чўзиб юборилаётир. Пардозбоп ғишт жуда кам чиқарилаётир, буларнинг ҳам сифати паст.

153-қурилиш трестининг бошқарувчиси ўртоқ **Абросимов** Тошкентда ишлаб чиқарилаётган ғишт ва темир-бетонларнинг сифати пастлигини, брак кўплигини танқид қилди. Ғиштларни контейнерда ташимаслик орқасида уларнинг кўпи нес-нобуд бўлиб кетаётир.

Актив йиғилишида область партия комитетининг секретари ўртоқ **Н. Н. Бекаев** нутқ сўзлади.

Йиғилиш қатнашчилари область қурилиш-монтаж ташкилотлари, бинокорлик материаллари корхоналари ва лойиҳалаш ташкилотларининг ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари номидан 1959 йил давлат планини муддатидан олдин бажариш юзасидан социалистик мажбурият қабул қилдилар.

Қурилиш-монтаж ва лойиҳалаш ишлари ҳамда бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш бўйича йиллик планни 25 декабргача бажаришга, белгиланган ҳамма объектларни сўзсиз фойдаланишга топширишга қарор қилинди.

Областимизда

Муносиб ҳисса

КАЛИНИН. **(Телефон орқали олинди).** «Октябрь самараси» колхозида ўтган йили 80 бош соғин сигирнинг ҳар биридан 2450 литрдан сут соғиб олинди, шунингдек 45 тонна гўшт тайёрланди. Сабзавот, картошка маҳсулотлари етиштириш соҳасида ҳам бирмунча ютуқлар қўлга киритилди.

Колхоз аъзолари КПСС XXI съезди қарорларидан руҳланиб, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтириш йўлларини белгилаб чиқмоқдалар. Колхозчиларнинг умумий йиғилишида етти йиллик план муҳокама қилиб чиқилди. Бу планга мувофиқ етти йилликнинг биринчи йили — 1959 йилда соғин сигирлар сони 90 бошга етказилади. Ҳар бош соғин сигирдан камида 2650 литрдан сут соғиб олинади. Сабзавот, картошка етиштириш ҳам ўтган йилдагига қараганда анча кўпайтирилади. 1965 йилга бориб соғин сигирларнинг сони 120 га етказилади. Бу сигирлардан 3500 литрдан сут соғиб олиш планлаштирилган. Давлатга камида 90 тонна гўшт топширилади.

Колхоз аъзолари шаҳар аҳолисининг сабзавот маҳсулотларига бўлган талабини қондириш йўлида ҳам фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Етти йилликнинг охирига бориб, ҳосилдорликни ошириш, шунингдек қисман экин майдонларини кенгайтириш ҳисобига сабзавот ва картошка етиштириш 1,5-2 ҳисса кўпаяди.

— Колхозимиз аъзолари. — дейди колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Баҳромов, — КПСС XXI съездида қишлоқ хўжалигини кескин ривожлантириш юзасидан белгиланган буюк тадбирларнинг амалга оширилишига муносиб ҳисса қўшиш учун курашадилар. Биз етти йиллик планни муддатидан 1-1,5 йил илгари бажаришга аҳд қилдик. Колхозчиларимиз шу мақсадда фидокорона меҳнат қилаётирлар. Техникадан, ишчи кучларидан унумли фойдаланиш, ҳосилдорликни, чорва моллари маҳсулдорлигини ошириш ҳисобига биз белгиланган планни албатта ошириб бажарамиз.

«Ташавтомаш» заводи коллективи ўртасида 1959 йил топшириғини муддатидан илгари бажариш юзасидан бошланган кураш тобора кенг қулоч ёймоқда. Моҳир токарь Тўра Исломов смена топшириғини муттасил 200-250 процентдан бажариб, бутун коллективга намуна кўрсатмоқда. Суратда: ўртоқ Т. Исломов иш устида.

В. Панов фотоси.

Колхозларда тикув устахоналари

Бекобод районидаги Дзержинский номли колхозда модалар ательеси очилди. Моҳир тикувчи Ёдгор Муҳамедов ательега мудир қилиб тайинланди. Ательенинг махсус биносига 15 та тикув машинаси ўрнатилди. Бу ерда модаларнинг намуналари босилган журналларнинг янги сонлари ҳам бор. Тикиш учун олинадиган ҳақ пальтога 100 сўм, костюмга 75 сўм, кўйлакка 25 сўмдан 40 сўмгача қилиб белгиланди.

Ательенинг бичиқчи ва тикувчилари ишга киришдилар. Улар ҳозир колхозчилардан Нурилла Рўзиметов, Шариф Қулмуротов ва Бобо Раҳматов ўртоқларнинг заказларини бажармоқдалар. Қишлоқ хўжалик артелида йирик пойафзал устахонаси ҳам ишлаб турибди.

Ҳозир Тошкент областининг 68 та колхозида модалар ательеси ва пойафзал устахоналари ишлаб турибди. Яқин икки йил ичида областдаги колхозларнинг ҳар иккисидан бири ана шундай маиший хизмат кўрсатиш корхоналарига эга бўлади. (ЎзТАГ).

„Бўстонлиқ" совхозида

Бўстонлиқ районидаги «Бўстонлиқ» боғдорчилик совхозида махсус қисқа муддатли курслар очилиб, унда боғбонларга дарахтларни агротехника қоидалари асосида парвариш қилиш йўллари ўқитилди. Ш. Ортиков, У. Сидиқов. М. Сайдалиев каби ёш боғбонлар 35—40 гектар ердаги ҳосил берувчи дарахтларни шу кунларда яхши парвариш қилиб, кунлик нормаларини сурункасига ортиғи билан бажармоқдалар.

Совхознинг 5-бўлимида ҳам баҳорги дарахт кўчатлари ўтказиш, уларни парвариш қилиш ишлари қизғин тус олди.

Н. ТОЖИБОЕВ.

Посёлкада қурилишлар

Гулистон район маркази — Крестьянск посёлкаси тобора обод бўлмоқда, бу ерда янги-янги жамоат бинолари қад кўтараётир. Яқинда посёлкада янги аптека биноси битказилиб, ишга туширилди. Ҳозир аптека меҳнаткашларга намунали хизмат қилмоқда.

Шунингдек, район матлубот жамиятининг ташаббуси билан фотография ва бош кийимлари тикиш цехлари очилиб, ишга туширилди. Бундан ташқари, меҳмонхона, болалар боғчаси ва ясли бинолари қурилиши ҳам тугалланди. Тез кунда бу бинолар ҳам фойдаланишга топширилади.

Район РТСи ҳузурида эса механизатор ҳамда ишчи ва хизматчилар учун янги магазин биноси қурилиб, ишга туширилди. Ремонт устахонаси қайта қурилиб, энг янги техника асбоб-ускуналари билан жиҳозланди. Қўл кучи билан қилинадиган айрим процесслар механизациялаштирилди. Натижада ремонт суръати 1,5 баравар тезлашди.

Т. РЎЗИБОЕВ.

Темир-терсак йиғмоқдалар

Оҳангарон шаҳридаги кўпгина саноат корхоналарининг комсомол-ёшлари темир-терсак йиғиш ишида актив қатнашмоқдалар. Оҳангарон ГРЭС комсомол-ёшлари қисқа вақт ичида 37 тонна, «Подземгаз» станцияси ёшлари эса 12 тоннадан кўпроқ темир-терсак йиғиб, қабул пунктига топширдилар.

Шунингдек, бу ишга шаҳардаги мактаб ўқувчилари ҳам муносиб ҳисса қўшмоқдалар. 1 ва 3-ўрта мактаб ўқувчилари 23 тоннадан ортиқ темир-терсак йиғиб, шаҳар мактаблари ўртасида биринчиликни олдилар. Темир-терсак тўплаш қизғин давом этмоқда.

А. КЎКИЕВ.

Кўплаб дарахт кўчати ўтқазмоқдалар

Чирчиқ шаҳрида кўкламги дарахт кўчатлари ўтқазиш ишлари қизғин тус олмоқда. Шаҳарнинг Молодежная кўчасида қурилаётган музей атрофига 800 тупга яқин соя берувчи манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилади. Совет ва Ворошилов кўчалари четига 2 минг тупдан ортиқ кўчат экилди. Шаҳардаги 8-мактаб ўқувчилари мактаб атрофи ва унга яқин кўчалар четига кўчатлар ўтқазишда актив қатнашмоқдалар.

Шаҳарда кўчат ўтқазиш 5 майгача давом этади. Барча корхоналарнинг меҳнаткашлари ва мактаб ўқувчилари ободончилик ишида актив иштирок этмоқдалар.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

Газетхонлар хабар қиладилар

ЎҚУВЧИЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ИЛҒОРЛАРИ БИЛАН УЧРАШДИЛАР

Урсатьевск станциясидаги темир йўлчилар клуби яқинда саноат корхоналари ва қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари, инженер ва ўқитувчилар, мактабларнинг юқори синф ўқувчилари ва ота-оналар билан гавжум бўлди. Улар бу ерга ўқувчиларнинг ишлаб чиқариш илғорлари билан учрашув кечасига тўпланган эдилар.

Кечада сўзга чиққан машинист Ситников, паровоз депосининг бригадири Десятников ва бошқалар мактабларни политехникалаштириш нақадар фойдали эканлигини ва ёшларнинг ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқиб, ҳунар эгаси бўлиб етишишлари ҳақида гапирдилар. Улар ўз турмушлари ва иш тажрибаларидан мисоллар келтиришди. Темир йўлчилар ўқувчиларни депога тез-тез келиб туришга таклиф қилиб, ҳунар ўргатишга тайёр эканликларини айтдилар. Ўз навбатида ўқувчилар ҳам сўзга чиқиб, аъло ўқиш ва меҳнат қилишга сўз бердилар.

И. Сучков.

МАКТАБ-ИНТЕРНАТДА

Чиноз район Эски Тошкент қишлоғида жойлашган Ленин номли 7-ўрта мактаб-интернат ётоғида узоқдан қатнайдиган бир қанча ўқувчи яшайди. Ётоқхонада ўқувчиларнинг маданий ҳаёт кечиришлари ва пухта билим олишлари учун барча қулайликлар яратилган. Интернат ошхонасида ўқувчилар учун ўз вақтида турли иссиқ овқат тайёрланади. Бу ерда ўқувчилар бўш вақтларини фойдали машғулотларга сарфлайдилар.

М. Рамазонов.

СОТУВЧИСИЗ КИТОБ МАГАЗИНИ

Бўка район марказидаги китоб магазини яқинда сотувчисиз савдо қилишга кўчирилди. Магазинда ўзбек ва рус бўлимлари бор. Ҳар икки бўлимда хилма-хил адабиёт, ўзбек ёзувчиларининг Москвада бўлиб ўтган декадага бағишлаб чашр қилинган бадиий асарлари ва бошқа китоблар сотилаётир. Китоб харидорлари магазин хизматидан мамнун бўлмоқдалар.

Ж. Султонов.

СЕРМАЗМУН ЛЕКЦИЯЛАР

Сиёсий ва илмий билимлар тарқатувчи республика жамиятининг Бўстонлиқ район бўлими Ғазалкент, Искандар, Товоқсой ва бошқа қишлоқларда аҳоли ўртасида оммавий лекциялар ўқишни намунали йўлга қўйган. Ўқиладиган лекциялар учун олдиндан обонемент билетлари сотилади.

Малакали лекторлар меҳнаткашлар ўртасида «Халқаро аҳвол», «Совет космик ракетаси», «Алкоголизм — соғлиқ душманидир» каби ва бошқа тарбиявий аҳамиятга эга бўлган темаларда лекциялар ўқимоқдалар.

Э. Туркменов.

ИЖОДИЙ МЕҲНАТ КИШИЛАРИ

Атоқли геиколог

Қаршимизда кенг пешонали, чеҳрасидан ақл ва фикр нурлари ёғилиб турган, оппоқ сочли Антонина Алексеевна Шорохова ўтирарди.

Биз ундан ўзининг ҳаёти ва илмий фаолияти ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилдик. Антонина Алексеевна ичкари хонага кириб кетдида бир қучоқ папка кўтариб чиқди.

— Мана, бу папкаларнинг ичидаги суратларни томоша қилсангиз, менинг ҳаётим билан танишасиз, қўясиз. — деди жилмайиб, — буларнинг ҳаммаси менинг фарзандларим, ўзим туғмаган бўлсам-да, оналаридек яхши кўришади...

Антонина Алексеевна 1916 йилда эри врач Степан Петрович Шорохов билан бирга Тошкентга келади. Шаҳар бошқармасининг илтимосига кўра Тошкентдаги янгишаҳар касалхонаси (ҳозирги тез ёрдам клиник касалхонаси) ҳузурида Ўрта Осиёда биринчи геникологик бўлим очади. Бу бўлимнинг ташкил топиши катта ҳодиса эди, чунки ўша пайтларда аёл врачларнинг йўқлиги туфайли кўпгина мусулмон аёллари медицина ёрдами ололмай нобуд бўлар, ҳар хил касалликлардан қаттиқ азоб чекар эди.

Антонина Алексеевна ўз фаолиятининг биринчи кунидан бошлабоқ, акушерка-геиколог бўлиб ишлай бошлайди. 1916 йилнинг декабрь ойида содир бўлган ҳодиса Шороховани ёдидан ҳеч қачон чиқмайди. Эски шаҳарда ишлаб юрган врач М. И. Шишкова Антонина Алексеевнадан консультация сўраб, ёрдам беришни илтимос қилади.

А. Шорохова бемор аёлнинг уйига борганда кеч кириб, уйнинг ичи анча қоронғулашиб қолган эди. Биринчи фарзанд кўраётган 18 ёшлик жувоннинг аҳволи ниҳоятда оғир бўлиб, унинг ҳаётини операция қилибгина сақлаб қолиш мумкин эди.

Аммо беморнинг ота-онаси ва эри «ҳеч нарса бўлмаган, фақат шайтонламоқда» деб уни туғруқхонага олиб боришга рухсат бермайдилар.

— Мен бундай аҳволни кўратуриб чидай олмадим, — дейди Шорохова. — тезлик билан, гарчи бу менинг биринчи тажрибам бўлса ҳам, қимирлаб турган стол устида чироқнинг хира шўъласида операция қилишга мажбур бўлдим. Уйнинг атрофи қўни-қўшни ва ёш она—Ойнисанинг яқин қариндош-уруғлари билан тўлибди. Операция муваффақиятли чиқди. Она-боланинг ҳаёти сақлаб қолинди.

Шу кундан бошлаб Антонина Алексеевна ҳомиладор оналарнинг энг яқин дўсти ва ёрдамчисига айланди. Ҳар минутда эшик тақиллаб: «биз ҳам Ойнисадек фарзанд кўришни истаймиз» деб келувчилар кўпайиб қолди. А. А. Шороханинг геиколог сифатидаги шуҳрати аста-секин Ўрта Осиёнинг бошқа шаҳарларига ҳам тарқала бошлади. 1917 йилнинг январь ойида Қозоғистондан аравада бир бемор аёлни олиб келишди. Аёлнинг кўриниши ниҳоятда қўрқинчли ва таажжубланарли эди. Бемор озиб скелет бўлиб кетган. Қорни бўлса шишиб, ўзи минут сайин ўлим кутиб ётарди.

Бу давргача анча тажриба орттирган Антонина Алексеевна яна операция ёрдамида беморни ўлимдан сақлаб қолди.

А. А. Шорохова Тошкентга келган кунидан бошлабоқ жамоат ишларида актив иштирок этади. Хотин-қизлар орасида қатор лекциялар ва суҳбатлар уюштириб, уларга ҳомиладорлик, боланинг туғилиши ва тарбияси ҳақида сўзлаб беради.

Эски шаҳардаги хотин-қизлар клубида бир қанча йиғилишлар ўтказади. Аммо клубга хотин-қизларни йиғиш анча қийин эди. Ниҳоят кўпгина суҳбатлардан сўнг паранжига ўралиб, катта-кичик болаларини эргаштириб келувчиларнинг сони кўпая борди. Улар ҳатто чойнак-пиёлаларини ҳам олиб келиб, бемалол чой ичиб ўтиришар, Антонина Алексеевна эса суҳбат ўтказарди.

— Ўзбек хотин-қизлари орасида ишлаб юриб, ўзбек халқининг фарзандга бўлган чексиз муҳаббатини сездим. — дейди Шорохова у бироз ўйланиб тургач, ўзбекчалаб давом этди: — сизларда «болали уй-бозор, боласиз уй — мозор» мақоли бор-а. Жуда тўғри гап.

Ҳақиқатан оиланинг мустаҳкам, инок яшаши учун фарзанднинг роли катта. Шу сабабдан Шорохова боласиз хотинларга ёрдам беришга бел боғлайди ва илмий фаолиятини бошлаб юборади. А. А. Шороханинг 1930 йилдан бошлаб кўпгина илмий асарлари босилиб чиқади, бир қатор муҳим монографиялар ёзади.

Профессор 40 йилдан ошиқ ижодий фаолияти давомида 70 га яқин илмий асарлар яратади. Бу асарларнинг ҳаммаси бола бўлмасликнинг сабаблари ва унга қарши кураш проблемаларига бағишланган. А. А. Шороханинг асарлари Москва илмий-текшириш клиникаларида синовдан ўтказилиб, ижобий баҳоланган ва диагнозлар қўйишда фойдаланилаётир.

Антонина Алексеевна атоқли геиколог сифатида донг чиқаради. 1936 йилда уни Москвага чақиришади. Шу йили Тошкент соғлиқни сақлаш аълочиларининг конференцияси бўлиб, унга Йўлдош Охунбобоев ҳам иштирок этади.

— Конференция тамом бўлгач, — дейди Шорохова, — Охунбобоев мени чақириб олди ва: «Сиз Ўзбекистон учун қанчалик аҳамиятли эканлигингизни тасаввур эта олмайсиз. Ҳатто қишлоқлардаги, умуман врачдан «қўрқадиган» аёллар ҳам ўзларини Шороховага кўрсатишни орзу қилмоқдалар» деди.

Антонина Алексеевна 1938 йили Тошкентга қайтиб келади ва шу кунгача пойтахтимизда ишламоқда. У ўзининг кўп йиллик илмий фаолиятида 10 мингдан ортиқ эр-хотинга медицина ёрдами кўрсатди, кўпгина фарзандларнинг дунёга келишига йўл очди.

Антонина Алексеевна Шороханинг совет медицинасини ривожлантиришдаги хизматлари партия ва ҳукуматимиз томонидан қадрланиб, у Ленин ордени, Меҳнат Қизил Байроқ ордени ва СССР медаллари билан мукофотланди.

Профессор А.А. Шорохова Ўзбекистонда хизмат кўрсатган врач бўлиши билан бирга, республикада хизмат кўрсатган фан арбоби ҳамдир.

Антонина Алексеевна ҳозир 78 ёшда. У пенсияга чиққан бўлса-да, ҳамон ўз илмий ишларини давом эттирмоқда.

Тилаб **МАҲМУДОВ.**

Касаба союзлари етти йиллик планни амалга оширишда жанговар ташкилотчи бўлсин!

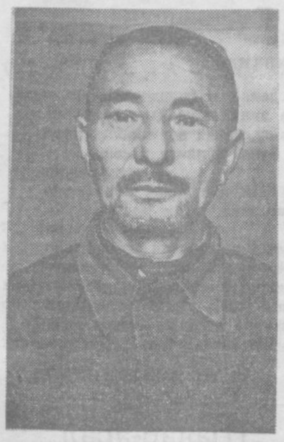

Суратда: Тошкент трамвай-троллейбус вагон ремонт заводининг кекса ишчиси, 1917 йилдан бери касаба союз аъзоси Ч. Мирзабоев.

М. Нуриддинов фотоси.

Оммaнинг ташаббуси ошмоқда

Федор Степанович Юдин Тошкент йўл дистанцияси маҳаллий комитетининг раиси бўлиб саккиз йилдан бери узлуксиз ишлаб келмоқда. У билан суҳбатлашсангиз касаба союз ташкилотининг фаолиятида қандай катта ижобий ўзгаришлар бўлганлиги, унинг роли ва эътибори қанчалик ошганлиги дарҳол равшан бўлиб қолади.

— Партия касаба союз ташкилотларига катта ҳуқуқ берди,— деб гап бошлади Федор Степанович.— Биз ҳам шу берилган ҳуқуқдан тўла фойдаланишга ҳаракат қилдик. Касаба союз ташкилотининг ҳуқуқ доирасига кирган ҳамма масалалар билан шуғулланишга тўғри келади. Бундай масалалар эса жуда кўп...

— Бунга ишонч ҳосил этиш учун маҳаллий комитет мажлиси кун тартибига қўйиладиган масалалар билан танишмоқнинг ўзи кифоя. У ишлаб чиқаришни ташкил этишда актив иштирок этади, меҳнатни муҳофаза қилиш масалаларини муҳокама қилади, маданий, сиёсий-тарбиявий ишлар билан шуғулланади, курорт, санаторий ва дам олиш уйларига путевка тақсимлайди, квартира беришда иштирок этади. Хуллас, коллективнинг ҳаёти билан боғлиқ бўлган ҳамма масалалар унинг эътиборидан четда қолмайди. Шундай бир мисолни келтириш мумкин. Чунончи темирчилик цехида кўрадан чиққан иссиқ шлак тўғридан-тўғри полга ташланарди. Шунинг натижасида аста секин цехда тўпланган газ меҳнат шароитини анча оғирлаштиради.

Меҳнатни муҳофаза қилиш комиссиясининг раиси ўртоқ Тюрченко меҳнат шароитини яхшилаш кераклигини пайқаб қолди. У кўрада тўпланиб қоладиган шлакни ўчоқ орқасидан тешик очиб, шу орқали механик равишда ташқарига чиқариб юбориш ҳақида рационализаторлик таклифи киритди. Маҳаллий комитет мажлисида бу таклифни бир ой мобайнида амалга оширишни маъмурият олдига қўйиш ҳақида қарор қабул қилинди. Активлар пармалаш станогининг ишга яроқсиз бўлиб қолганлиги, темирчилик цехининг кераксиз деталлар билан банд қилиб қўйилганлиги ва шу каби бошқа камчиликларни ҳам кўрсатдилар. Комитет мажлисида иштирок этган дистанция бошлиғи ўртоқ Рўзиев касаба союз ташкилотининг адолатли эътирозларини тан олди. Ўртоқ Юрченконинг таклифи тез кунда амалга оширилди ва кўрсатилган бошқа камчиликлар ҳам бартараф қилинди.

Маҳаллий комитетнинг активлари ҳам анчагина бор. Касаба союз группа ташкилотчилари маданий-оқартув ишларини ташкил этувчилар, страхование вакиллари, меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича жамоат инспекторлари, комиссия аъзолари ва бошқалар.

Маҳаллий комитет меҳнатга ва каллективнинг турмушига боғлиқ бўлган муҳим масалаларни ишчи ва хизматчиларнинг бевосита иштирокларида ҳал қилади. Агар маҳаллий комитет мажлисида мусобақанинг натижаларини тўпламоқчи бўлинса, бу мажлисга касаба союз ташкилотчилари ва йўл мастерлари таклиф қилинади. Шунинг натижасида ҳар бир ишчи ўзининг қилган меҳнатига, бригадасига ва бошқаларнинг ишига берилган баҳодан ниҳоятда мамнун бўлади ва у илғорларга тенглашишга астойдил ҳаракат қилади.

Чиноз станциясидаги 7-околотка касаба союз ташкилотчиси ўртоқ Абдулла Умаров маданий оммавий ишларни яхши ташкил қилган. Бу ерда ҳар куни ишдан кейин мусобақанинг натижалари эълон қилинади ва кўрсаткич тахтасига ёзиб қўйилади. Ҳар ойда 2 марта ишчилар учун сиёсий ва техникага оид темаларда лекциялар ўтказилади. Околотка коллективи ўтган йили социалистик мусобақада етти марта биринчи ўринни ва кўчма Қизил байроқни олди.

Касаба союз ташкилотчиси ўртоқ Умаровнинг ташаббуси билан ҳар қаерларда ётган металлар тўпланиб, станцияга топширилди. Металл учун берилган пулга «Рекорд» телевизори олиниб, қизил бурчакка ўрнатилди. Шундан бери ишчилар ишдан кейин телевизордан берилган концерт ва фильмларни томоша қиладилар. Бу ташаббусни дистанция маҳаллий комитети маъқуллади ва уни бошқа околоткаларда ҳам кенг ёйди. Натижада 150 тонна металл тўпланди ва унинг пулига қизил бурчаклар учун 11 та телевизор сотиб олинди.

Активлар ҳақида гап борганда қурилиш цехининг табелчиси Татьяна Степановна Плешивцева дарҳол эсга олинади. Бу ташаббускор аёлни Сергели станциясидаги хотин-қизларнинг ташкилотчиси деса бўлади. Унинг ташаббуси билан станцияда болалар яслиси ва боғчаси ташкил этилди. Йўлда ишловчи хотинлар болаларини меҳрибон тарбиячиларга топшириб, хотиржам ишлайдилар.

Маҳаллий комитет кўп ишлар қилди. Ўтган йили дистанция йўлчилари уч марта темир йўл бўлими ва икки марта шаҳар Ҳурмат тахтасига ёзилдилар. У январда ҳам Ҳурмат тахтасидан муносиб жой олди.

Коллектив КПСС XXI съезди шарафига мажбурият олиб, социалистик мусобақада олдинда бораётган экан, бу ишда касаба союз ташкилотининг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

М. КАРИМОВА.

Суратда: «Таштрансмаш» заводи қуюв цехи бригада бошлиғи, завод комитетининг активи Умар Усмонов.

М. Нуритдинов фотоси.

Социалистик мусобақа ташкилотчиси

Тошкент пайпоқ-трикотаж фабрика касаба союз комитети ўз ишини қайта кўриб, социалистик мусобақага раҳбарлик савиясини тобора яхшиламоқда.

Фабрика комитети бошланғич партия ташкилоти раҳбарлигида ҳамма цех ва участкаларда социалистик мусобақани ривожлантирган ва цех комитетлари фаолиятини анча яхшилаган. Бу ерда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ишлаб чиқариш маданиятини ошириш, илғор иш усулларини ва прогрессив технологияни кенг жорий этиш, мавжуд машина ва механизмлар қувватидан максимал фойдаланиш, рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракатини авж олдириш учун кураш ҳар бир касаба союз активининг диққат марказида турган масаладир.

Шунинг учун ҳам корхонада маҳсулот ишлаб чиқариш тобора ортиб бормоқда. Январь ойи топшириғи фабрика бўйича 105,7 процент қилиб бажарилган бўлса, февраль ойи плани 111,4 процентга етказиб адо этилди. Меҳнат унумдорлиги етти йилликнинг биринчи ойида белгиланганганидан 3 процент оширилган бўлса, февралда 10,5 процент кўпайди.

Касаба союз ташкилоти активларининг ишчанлиги натижасида ҳар бир ишчи ва ҳар бир бригада ҳамда цех коллективи ўзаро социалистик мусобақага жалб этилган. Шунинг учун ҳам фабрикада нормани бажармайдиган биронта ҳам ишчини тополмайсиз.

Фабком коммунистик меҳнат бригадаси унвонини олиш учун ҳаракатни тобора қизитиб юбормоқда. Корягин, Мервелов, Азимов, Раҳимова ўртоқлар бошчилигидаги бригадалар коммунистча ишлаш ва коммунистчасига яшаш учун курашда бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

З. АХТЯМОВА.

Металлурглар ғайрати

Бекобод металлурглари ва энергетиклари, бинокорлари ва пахта тозаловчилари, цементчи, шиферчи ва трубасозлари социалистик мусобақани кенг авж олдириб етти йиллик планни муддатидан илгари бажарилишига муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

КПСС XXI съезди тарихий қарорларидан руҳланган металлурглар пўлат эритиш ва прокат ишлаб чиқариш суръатини кун сайин оширмоқдалар. Ишлаб чиқариш илғорлари ва касаба союз активлари бўлган П. Гвоздянский, Н. Красин, А. Мумедлаев ўртоқлар сингари тезкор пўлат эритувчилар съезд шарафига мусобақалашиб, март ойининг 20 кунида пландан ташқари бир неча тонналан пўлат эритдилар. Пётр Гвоздянский бир эритмани 7 соат 45 минут ўрнига 4 соат 40 минутда тайёрлаб, шу хилдаги мартен печлари бўйича Иттифоқ рекордини қўйишга муваффақ бўлди.

Эритма тайёрлаш муддатини қисқартириш ва оғир вазнли эритмалар сонини кўпайтириш йўли билан март ойининг ўтган 20 кунида мартенчилар белгиланганидан 2 минг тоннадан зиёд пўлат бердилар.

Икром Жўраев, Иван Ишин, Тоштемир Абдуллаев, Борис Громов ўртоқлар сингари унлаб ишлаб чиқариш новаторлари смена нормаларини 1,5-2 ҳиссадан адо этмоқдалар.

704- УНР бинокорлари битта уч қаватлик кўп квартирали муҳташам уй-жой биносини фойдаланишга топширдилар.

Цемент комбинати коллективи цемент ишлаб чиқарадиган 1-технологик линияни ишга туширди ва шу кунгача бир неча юз тоннадан кўп цемент ишлаб чиқарди.

Шунингдек Фарҳод ГЭС энергетиклари, пахта тозалаш заводи ишчилари ҳам мусобақада яхши натижаларга эришмоқдалар. Бу корхоналарда ҳамма ишчи 20 кунлик топшириқни ошириб адо этди.

И. ЗОКИРОВ.

Бекобод металлургия заводи прокат цехининг ишчилари ўзаро кенгашиб, ойлик планни 20 мартгача бажариш мажбуриятини олган эдилар. Улар ҳозирдаёқ март ойи планини 109,5 процентга етказиб бажардилар ва плaндан ташқари бир неча юз тонна маҳсулот бердилар. Суратда: группкомсорги Геннадий Семочкин кенгашда сўзламоқда.

В. Салов фотоси.

ВЕНГРИЯ СОВЕТ РЕСПУБЛИКАСИ ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН КУННИНГ ҚИРҚ ЙИЛЛИГИ

Москва шаҳар жамоатчилигининг тантанали йиғилиши

Москва меҳнаткашлари қардош венгер халқи билан бирга унинг тарихидаги шонли воқеа — Венгрия Совет Республикаси эълон қилинган куннинг қирқ йиллигини байрам қилмоқдалар. Шу шонли юбилейга бағишлаб 20 мартда Союзлар уйининг Колонна залида пойтахт жамоатчилигининг тантанали йиғилиши бўлди.

Кечани КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари — Совет-Венгрия дўстлиги жамияти правлениеси раисининг ўринбосари Е. К. Рагозин очди.

Совет-Венгрия дўстлиги жамияти правлениесининг раиси, СССР Фанлар академиясининг корреспондент-аъзоси П. Н. Федосеев Венгрия Совет Республикаси эълон қилинган куннинг 40 йиллиги тўғрисида доклад қилди.

Венгрия-Совет дўстлиги жамиятининг делегацияси номидан ўртоқ Геза Кашшаи йиғилиш қатнашчиларини табриклади.

Сўнгра Венгриянинг СССР даги элчиси Янош Болдоцки йиғилиш қатнашчиларига қарата нутқ сўзлади. У бундай деди:

Бундан қирқ йил муқаддам, 1919 йил 21 мартда Венгрия Совет Республикаси эълон қилинган эди. Венгрияда пролетар диктатураси эълон қилинганлиги тўғрисидаги хабар бутун дунёга ёйилди. Венгер халқи рус халқидан намуна олиб, жаҳонда иккинчи бўлиб ўз социалистик давлатини қуришга киришди.

Элчи Венгрия Совет Республикаси тарихига тўхталиб, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғоялари, Венгрия Совет Республикасининг сабоқлари венгер меҳнаткаш халқининг қалбида ҳамиша яшаб келди, яшамоқда ва абадий яшайди.

— Бундан қирқ йил муқаддам эълон қилинган Венгрия Совет Республикаси идеяларига содиқ бўлган венгер халқи, — деди элчи, — социализм қуриш йўлига абадий ва узил-кесил тушиб олди ҳамда Совет Иттифоқи, Хитой ва социалистик лагердаги бошқа мамлакатлар билан қўлни-қўлга бериб, бутун инсониятнинг яхши, янада гўзал ва бахтли келажаги сари қатъий олға бормоқда. (ТАСС).

ВЕНГРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ МАЖЛИСИНИНГ ТАНТАНАЛИ СЕССИЯСИ

БУДАПЕШТ, 20 март. (ТАСС). Венгрия меҳнаткашлари Венгрия Совет Республикаси эълон қилинган куннинг 40 йиллигини катта қувончли байрамдек нишонламоқдалар. Шу шонли кунга бағишланиб, бугун парламент биносида Венгрия Халқ Республикаси Давлат мажлисининг тантанали сессияси бўлиб ўтди.

Тантанали сессияда чет эллардан келган жуда кўп меҳмонлар, Венгрия ишчилар ҳаракатининг ветеранлари, чет эллардаги ишчилар ҳаракатининг вакиллари, Будапештдаги дипломатик ваколатхоналарнинг бошлиқлари ҳозир бўлдилар. Янош Кадар, Иштван Доби, Ференц Мюнних ва Венгрия Халқ Республикасининг бошқа раҳбар арбоблари мажлислар залига кириб келганларида депутатлар ва меҳмонлар уларни қизғин кутиб олдилар.

Венгрия Халқ Республикаси Давлат мажлисининг раиси Шандор Ронаи байрамда қатнашиш учун социалистик мамлакатлардан келган партия-ҳукумат делегацияларини табриклади. Сўнгра у Венгрия Халқ Республикаси ҳукумати Венгрия Совет Республикаси хотирасини абадийлаштириш тўғрисида қонун лойиҳасини Давлат мажлиси депутатлари муҳокамасига тақдим этганлигини айтди.

Венгрия Совет Республикаси эълон қилинган кунннинг 40 йиллигига бағишланган тантанали йиғилишда Венгрия революцион ишчи-деҳқон ҳукуматининг раиси Ференц Мюнних нутқ сўзлади.

Ференц Мюнних ўз нутқини тамомлагандан кейин Венгрия Совет Республикаси хотирасини абадийлаштириш тўғрисида Венгрия Халқ Республикаси ҳукуматининг қонун лойиҳасини ўқиб эшиттирди. Раислик қилувчи Шандор Ронаи қонун лойиҳасини овозга қўйди. Давлат мажлиси депутатлари залдагиларнинг гулдурос қарсаклари остида қонунни қабул қиладилар.

Танаффусдан кейин Совет партия-ҳукумат делегациясининг бошлиғи— КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси ва Марказий Комитет секретари А. Б. Аристов йиғилиш қатнашчиларига қарата табрик нутқи сўзлади.

Ўртоқ А. Б. Аристов КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва бутун совет халқи номидан венгер халқига умумхалқ байрами— Венгрия Совет Республикаси эълон қилинган куннинг 40 йиллиги кунида самимий, қардошлик саломи топширди.

Пировардида А. Б. Аристов КПСС Марказий Комитети, Совет ҳукумати ва СССР Олий Советининг Венгрия Социалистик ишчи партиясига, Венгрия Халқ Республикаси Президиуми ва ҳукуматига юборган табрикномаси текстини ўқиб эшиттирди.

Сўнгра Хитой Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегациясининг бошлиғи Чжу Дэ ва бошқа социалистик мамлакатлар партия-ҳукумат делегацияларининг бошлиқлари табрик нутқи сўзладилар.

СССР Олий Совети бир группа депутатларининг Англияда бўлиши

ЛОНДОН, 20 март. (ТАСС). СССР Олий Совети депутатлари М. А. Суслов, Б. Н. Пономарев ва П. А. Сатюков бугун Лондондаги чет эл журналистлари уюшмаси томонидан ўзлари шарафига уюштирилган зиёфатда ҳозир бўлдилар. Совет депутатларининг уюшма аъзолари билан учрашиш таклифини қабул қилганликлари тўғрисидаги хабар Лондон журналистлари доирасида зўр қизиқиш туғдирди. Зиёфат берилган «Дорчестер» отелининг кенг залида жаҳон матбуоти мухбирлари ва кўпгина дипломатик миссиялар вакилларидан 250 дан ортиқ киши тўпланди. Уюшма президенти табрик нутқи сўзлаб, Лондонда совет меҳмонларига «зўр қизиқиш билан» қаралаётганлигини таъкидлади. Шундан кейин М. А. Суслов сўзлади. У ўз нутқида СССР иқтисодий тараққиётининг улуғвор планлари ҳақида, шунингдек Совет давлатининг тинчликсевар ташқи сиёсати ҳақида гапириб берди.

М. А. Суслов «совуқ уруш»га хотима бериш ва халқаро кескинликни юмшатиш пайти аллақачон келганлигини кўрсатиб, Европада хавфсизликни таъминлаш проблемасининг ва Германия масаласини ҳал этишнинг ғоят катта аҳамиятини таъкидлади.

М. А. Сусловнинг нутқи зўр эътибор ва қизиқиш билан тингланди. Шундан кейин совет меҳмонларига бир қанча саволлар берилди. М. А. Суслов, Б. Н. Пономарев ва П. А. Сатюков ўртоқлар бу саволларга батафсил жавоб қайтардилар.

Зиёфатдан кейин М. А. Суслов лейбористлар партиясининг раҳбари Гэйтскелл билан ва партия хазиначиси Э. Бивен билан яна учрашди.

Олий Совет депутатлари С. А. Скачков ва Л. Н. Соловьев бугун Англия кооперативларининг бир қанча корхоналари ва магазинларини бориб кўрдилар. Шунингдек улар «Асквит машинтул корпорейшн» машинасозлик фирмасининг корхоналарини ҳам кўздан кечирдилар.

СССР Олий Совети депутатлари кеча кечқурун Лондон опера театри Ковент-Гарденда балет тамоша қилдилар.

Германия Федератив Республикасида мамлакатни атом қуроли билан қуроллантиришга қарши ҳаракат кучаймоқда. Яқинда Вуппертал шаҳрининг минглаб аҳолиси бундестагга қилинган мурожаатга қўл қўйдилар. Бунда улар Ғарбий Германия территориясида атом қуроллари жойлаштирмаслик[illegible] қатъий талаб қиладилар. Суратда: шаҳар ратуши биноси о[illegible]да майдонда имзо тўплаш пайти.

Берг фотоси, Цент[illegible]

Касаба союз ташкилотлари янги вазифалар олдида

Эртага Москвада СССР касаба союзларининг XII съезди очилади. Съезд Совет Иттифоқи ўз тараққиётининг янги даврига, коммунистик жамият қуришни кенг авж олдириш даврига кирган бир пайтда ўтади. Шу кунларда совет кишиларининг бутун диққат-эътибори КПСС XXI съезди белгилаб берган етти йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажаришга қаратилган. Партия томонидан қўйилган ғоят катта вазифаларни амалга оширишда 52 миллион ишчи ва хизматчини ўз сафига бирлаштирган энг оммавий ташкилот — касаба союзларнинг роли бениҳоя каттадир.

Тошкент область касаба союз ташкилотлари КПСС XXI съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун астойдил бел боғлаганлар. Улар ўзларига берилган кенг ҳуқуқдан тўла фойдаланиб, ишлаб чиқариш масалалари билан чуқурроқ шуғуллана бошладилар ва меҳнаткашларнинг ижодий ташаббусларини корхоналарнинг фаолиятини яхшилашга қаратмоқдалар.

Социалистик мусобақа — ишчиларнинг ишлаб чиқаришни ташкил қилишда иштирок этишларини таъминловчи муҳим формаларидан биридир. Кўп минглаб ишчи ва хизматчилар мусобақада иштирок этмоқдалар, ўзларининг бутун куч ва билимларини коммунизм қуриш ишига бағишламоқдалар.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи комитети барча ишчиларни социалистик мусобақага жалб этиш, уларнинг ўз зиммаларига олган мажбуриятларини тўла ва ошириб бажаришлари учун барча имкониятларни яратиб бериш тўғрисида катта ғамхўрлик қилмоқда. Шунинг натижасида барча ишчилар ўз мажбуриятларини ошириб бажармоқдалар. Қолипловчи Кузин, электрпайвандчи Пянов, темирчи Бордуженко каби илғор ишчилар эса ҳозир 1960 йил ҳисобидан маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар. Завод коллективи квадрат-уялаб чигит экадиган ва ерга белгиланган миқдорда чигит ташлайдиган сеялкалар ишлаб чиқаришни бир ой мобайнида ўзлаштирди. Коллектив бундай сеялкаларнинг дастлабки партиясини ишлаб чиқарди. Янги сеялкалар хўжаликларда кенг синовдан ўтказилади.

Чирчиқ электрохимия комбинатида смена топшириғини ва социалистик мажбуриятни бажариш, ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш, рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракатини кенгайтириш билан боғлаб олиб борилмоқда. Шу йилнинг ўтган икки ойи ичида 218 та рационализаторлик таклифи жорий этилди ва бу 1 миллион 200 минг сўмлик фойда келтирди. Комбинат коллективи пландан ташқари минглaрча тонна минерал ўғит ишлаб чиқарди.

«Таштекстильмаш» завод комитети ишлаб чиқаришни takомиллаштириш, механизация ва автоматлаштириш комплекс бригадаларининг тажрибаларини ёймоқда. Заводда ҳозирнинг ўзида 18 бригада ташкил этилган. Улар ўз ташаббуслари билан машина ишлаб чиқаришнинг янги технологиясини топмоқдалар ва жорий қилмоқдалар, полимерлардан, капронлардан янги деталлар тайёрламоқдалар ва оғир меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялаштирмоқдалар. Завод комитетининг бу ташаббуси «Ташсельмаш», «Узбексельмаш», «Чирчиксельмаш» заводларида кенг ёйилмоқда. Касаба союзлари область совети «Таштекстильмаш» коллективининг бу қимматли тажрибасини бошқа корхоналарда ҳам кенг ёйиш тадбирларини кўрмоқда.

Областдаги неча минглаб ишчи ва хизматчилар СССР касаба союзларининг XII съездига муносиб меҳнат совғалари тайёрладилар. Чирчиқдаги пойафзал фабрикаси коллективи съезд шарафига меҳнат вахтасида туриб, йиллик топшириқни муддатидан олдин бажариш юзасидан социалистик мажбурият олди. Пойафзалчилар плaндан ташқари март ойида 12 минг жуфт болалар оёқ кийими ишлаб чиқаришга аҳд қилдилар. «Узбекуголь» комбинати 9-шахтасининг коллективи ўз мажбуриятини шараф билан бажарди ва биринчи квартал охиригача плaндан ташқари 14 минг тонна кўмир қазиб чиқариш мажбуриятини олди.

Тошкент тўқимачилик комбинати, Олтинтопган қўрғошин кон комбинати, Янгийўлдаги I-пойафзал фабрикаси ва Бекобод пахта заводи, шунингдек бошқа кўпгина корхоналарнинг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари касаба союз съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб, фидокорона меҳнат қилдилар.

Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши ходимларининг — 1959 йил давлат планини 25 декабргача бажариш, плaндан ташқари 2,5 процент маҳсулот ишлаб чиқариш, планга нисбатан меҳнат унумдорлигини 1,5 процент ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш ҳисобига 25 миллион сўм фойда келтириш юзасидан олган мажбуриятлари ватанпарварликнинг ёрқин ифодасидир. Корхоналарнинг олган социалистик мажбуриятларида меҳнат шароитини яхшилаш, технология процессларини автоматлаштириш, оғир меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялаш алоҳида аҳамиятга эгадир.

Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари олдида янада масъулиятли вазифалар турибди. Улар бу йил давлатга 460 минг тонна пахта сотиш ва 1958 йилдагига нисбатан 90 минг тонна кўп пахта бериш мажбуриятини олдилар. Илғор пахтачилик бригадалари, трактор-далачилик бригада ва звенолари социалистик мусобақада ҳар бир гектар ердан камида 40—50 центнердан ҳосил олишга аҳд қилдилар. «Оққўрғон», 2-«Боёвут» совхозларининг бригада бошлиқлари Мамажон Султонов, Нажмиддин Эркабоев, Ниғмат Ҳакимов ва бошқа ўртоқлар ўз зиммаларига олган мажбуриятларини бажариш учун ҳозирданоқ курашни қизитиб юбордилар. Бу ерда қишлоқ хўжалик техникаси, тракторлар сифатли ремонт қилиб қўйилди. Кўкламга намунали тайёрлик кўрилмоқда.

Область касаба союз ташкилотлари янги ватанпарварлик ташаббусини — коммунистик бригада номини олиш учун бошланган мусобақани қизғин қўллаб-қувватламоқдалар. Бу юқори номни олиш учун ҳозир 400 дан ортиқ бригада мусобақалашмоқда. Уларнинг ҳаммаси ўз зиммаларига олган мажбуриятларини шараф билан бажармоқдалар.

Ишчи ва хизматчиларнинг ўсиб келаётган активлигига таяниб область касаба союз ташкилотлари хўжасизликка ва исрофгарчиликка қатъий кураш очдилар. Бу ишда доимий ишлаб чиқариш кенгашлари катта роль ўйнамоқда. Корхоналарда, қурилишларда, совхозларда ва РТС ларда ташкил этилган 347 умумий завод ҳамда 674 цех доимий ишлаб чиқариш кенгаши ишлаб турибди. Электр лампалар заводидаги ишлаб чиқариш кенгашлари намуна кўрсатиб ишламоқдалар. Бу ерда ишлаб чиқаришни ташкил қилишни яхшилашга қаратилган таклифларнинг кўплаб жорий қилиниши натижасида бир йилнинг ўзида бир миллион сўм фойда келтирилди.

Касаба союз ташкилотлари меҳнатни муҳофаза қилиш ва техника хавфсизлигини таъминлаш соҳасида ҳам катта ишлар қилдилар. Касаба союз ташкилотларининг ҳаракати билан бу йил техника хавфсизлигини таъминлаш ва саноат санитариясини яхшилаш тадбирларига сарфланадиган маблағ ўтган йилга нисбатан 25 процент ошди ва бу маблағ 45 миллион сўмни ташкил қилади.

Касаба союз ташкилотлари омма ўртасида тарбиявий ишларни ривожлантириш ва маданий-оқартув муассасаларининг фаолиятини ошириш тўғрисида ғамхўрлик қилмоқдалар. Маданий-оқартув муассасалари активларнинг ёрдамида ўз ишини кундан-кунга яхшиламоқда. Клублар, маданият саройлари КПСС XXI съезди материаллари ва қарорларини пропаганда қилишда яхши роль ўйнамоқдалар. Электрохимия комбинатининг Маданият саройида кейинги вақтларда съезд қарорларини тушунтириш юзасидан 25 лекция ўқилди. Саройда беш йиллик планни, шу жумладан Ўзбекистонда химия саноатининг ривожланишини пропаганда қилувчи стендлар ташкил этилди. Бундан ташқари маданият саройида бадиий ҳаваскорлик тўгараклари концертлар бермоқдалар. Яқин кунларда комбинатнинг ишчи ва хизматчилари учун университет ишлай бошлайди.

Етти йиллик план корхоналарда, қурилишларда, колхоз ва совхозларда ва илмий муассасаларда ҳал қилинади. Шу муносабат билан касаба союз ташкилотларининг роли янада ошади. Касаба союз ташкилотлари барча меҳнаткашларнинг активлигини оширишга, ҳар бир корхонада давлат планларини тўла ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақани авж олдиришга, новаторлар, ихтирочилар ва ишлаб чиқариш илғорларининг ташаббусларини қўллаб-қувватлаш ва уларнинг тажрибасини кенг ёйишга раҳбарлик қилишлари лозим.

Хеч шубҳа йўкки, касаба союзлари етти йиллик планни муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани ҳар томонлама ривожлантирурлар.

С. МУСАЕВ,
Касаба союзлари Тошкент область советининг раиси.

Унутилмас таассуротлар

Тошкентдаги Меҳнат резервлари маданият уйининг ҳаваскорлари мамлакатимиздаги меҳнат резервлари мактаблари ёшларининг энг яхши талантлари кўригида қатнашиш учун шу йил январь ойида Москвага борган эдилар. Ҳаваскорлар учун бу кўрик жиддий ижодий синов эди. Бадиий ҳаваскорлар партия XXI съезди делегатлари ва Москва жамоатчилигига ҳам ўз талантларини кўрсатдилар. Ғайратли ёшлар тайёрлаган катта концерт «Меҳнат резервлари сюитаси» деб аталди. Кўрик тамом бўлиб, съезд делегатларига ҳам концерт берилгач, маданият уйининг ҳаваскорлари Ўзбекистон ССР санъати ва адабиёти декадасида қатнашиш учун пойтахтда қолдилар. Шундай қилиб, тошкентлик ҳаваскорлар Ватанимиз пойтахтида икки ойга яқин бўлдилар.

Шу давр ичида балетмейстер Б. Зиннатуллинз раҳбар бўлган бу ансамбль Союзлар Уйининг колонна зали саҳнасида, Горький номидаги маданият уйи, Орехово-Зуево тўқимачилари клубида ва Москванинг бир қанча корхоналарида ўз талантларини намойиш қилдилар. Ёш санъаткорлар Кремль театрида берилган якунловчи концертда ҳам қатнашдилар.

— Бизнинг ёш қўшиқчи ва раққосларимиз,— дейди Тошкентдаги Меҳнат резервлари маданият уйининг директори М. Қурбонов,— бошқа қардош республикалардаги меҳнат резервлари билим юртларининг ўқувчилари билан танишибгина қолмай, Москва ёшлари ва жуда кўп ажойиб кишилар билан ҳам учрашдилар. Совет Иттифоқи маршали Семён Михайлович Будённий билан бўлган учрашув коллективимизда айниқса унутилмас таассурот қолдирди.

...Москвадаги меҳнат резервларининг Марказий маданият уйида Совет Армиясининг 41 йиллиги нишонланди. Шу куни бу ерга меҳнат резервлари мактабларининг ўқувчилари, бадиий ҳаваскорлар билан учрашиш учун гражданлар ва Улуғ Ватан уруши қаҳрамонлари келдилар. Қадрли меҳмонлар орасида С. М. Будённий ҳам бор эди. У ёшларга интервентлар ва оқгвардиячиларга қарши олиб борилган оғир кураш йиллари, биринчилар қаторида комсомолга кирган ёшларнинг қаҳрамонликлари тўғрисида ҳикоя қилиб берди.

Ўқувчилар қадрли меҳмонга ўз қўллари билан ясалган бадиий буюмлар, меҳнат резервлари мактабларининг ўқувчилари ижодига бағишланган альманах совға қилдилар.

Ўзбекистонлик ҳаваскорлардан Фозил Саматов, Замира Зияева, Тожиддин Абдувоҳидов, Жамолиддин Эргашев, Мамлакат Ўлмасова ва бошқалар маршалга ўз санъатларини кўрсатдилар. Тошкентдаги 4-техника билим юртининг ўқувчиси Тоҳир Абдулазизов эса С. М. Будённийга Ўзбекистон ёшлари номидан қизғин салом ва ўзбекча чопон, кашта тикилган қийиқ ва миллий дўппидан иборат совға топширди. Будённий бунинг учун болаларга самимий ташаккур изҳор қилиб, ўз номидан республика ёшларига қизғин салом топширишни илтимос қилди. **Суратда: Совет Иттифоқи маршали С. М. Будённий тошкентлик ҳаваскорлар орасида.**

В. Бекматов фотоси.

Халқаро саноат виставкаси учун

Дунёнинг турли мамлакатларида ташкил этилган халқаро виставка ва ярмаркаларда Совет Иттифоқи экспонатлари жаҳон жамоатчилигида доимо зўр қизиқиш туғдиради. Ана шундай виставка ва ярмаркаларда Ўзбекистоннинг ҳунармандчилик кооперацияси системасига қарашли корхоналари ҳам ўз маҳсулотлари билан сўнгги йилларда актив қатнашмоқдалар. Шу йил январь ойида Мароккониинг Касобланка шаҳрида ва март ойи бошларида Германия Демократик Республикасининг Лейпциг шаҳрида очилган халқаро ярмаркаларга ҳам ҳунармандчилик кооперацияси ишчилари кўпгина буюмлар тайёрлаб жўнатдилар.

АҚШнинг Нью-Йорк шаҳрида шу йил СССР саноат виставкаси ташкил этилади. Ана шу виставка учун республикамиз ҳунармандлари ипак ва зар билан тикилган буюмлар, сополдан ясалган чиройли идишлар тайёрламоқдалар. Виставка учун ҳаммаси бўлиб 30 та керамик буюм, 20 га яқин ипак ва зар билан тикилган шойи сўзана, гулкўрпа, чойшаб, дўппи ва бошқа миллий бадиий буюмлар ҳамда гилам юборилди.

М. МИРЗАМУҲАМЕДОВА.

Практикага жўнаб кетдилар

Тошкент қишлоқ хўжалик институти агрономия факультети IV курсининг 250 дан ортиқ студенти ишлаб чиқариш практикаси ўтказиш учун Тошкент, Андижон, Фарғона ва Наманган областлари колхоз ҳамда совхозларига жўнаб кетдилар.

Практикант-студентлар колхоз ҳамда совхоз далаларида пахтани квадрат-уялаб ва тор қаторлаб экишда қатнашиб, институтда олган назарий билимларини амалий иш билан мустаҳкамлайдилар. Шунингдек агротехника қоидаларининг ишлаб чиқаришда қўлланилиши билан яқиндан танишадилар. Бу практика бўлажак қишлоқ хўжалиги мутахассисларига катта ёрдам беради.

Й. ҲАСАНОВ.

ШАХМАТ Тошкентликлар ғалабаси

Тошкентда шахматчилар ўртасида республика биринчилиги учун ўтказилган яримфинал мусобақа икки ҳафтадан ортиқ давом этди. Мусобақада республикамиз пойтахти ва областларидан келган 16 шахматчи қатнашди. Қизғин кураш натижасида 13 имкониятдан 11,5 очкодан олган ёш шахматчилар Е. Мухин ва Е. Надеждин биринчи ва иккинчи ўринларни бўлашиб олдилар. Мастерликка кандидат У. Элбеков (11 очко) учинчи ўринни, С. Ҳожибеков тўртинчи ўринни эгаллади.

Юқоридаги тўрт шахматчи ва Г. Шахзода, И. Бирбрагер, Г. Бударин ва И. Шапиро ўртоқлар шу йил апрель ойида республика биринчилиги учун ўтказиладиган финал мусобақада қатнашадилар.

„Ғунча"нинг янги сони

Кичкинтойларимизнинг севимли журнали «Ғунча»нинг 3-сони босилиб чиқди. Журналнинг бу сонида болалар учун қизиқарли ҳикоя, эртаклар, шеърлар босилган. Журнал Ҳамидулла Ёқубовнинг «План билан октябрят» сарлавҳали шеъри билан очилади. «Бахт» сарлавҳали грузин халқ эртаги, Ҳабиб Раҳматиллаевнинг «Зағча», Юсуф Шомансуровнинг «Шлагбаум», Н. Умаровнинг «Ким Октябрят», Л. Аъзамовнинг «Чақалоқ», Э. Раимовнинг «Мушукчам» шеърлари, Шуҳратнинг «Бола боғ», Расул Раҳмоновнинг «Зарифа уялиб қолди», А. Исомиддиновнинг «Дўппи», А. Зайниддиновнинг «Неварангизнинг оти нима?», Собир Юнусовнинг «Ким катта» ҳикоялари босилган.

Шунингдек, журналда кичик китобхонларнинг ҳаётига оид қизиқарли расмлар берилган.

ҲОДИСА

ТУНУКА ЎҒРИЛАРИ

Тошкентдаги «Металл-посуда» заводи тунука цехи олдида бир куни от-арава пайдо бўлди. Аравакаш — «Октябрь 30 йиллиги» артели ишчиси Зокир Умаров аравадан сакраб тушдида, цех бошлиғи Аҳад Аминовга қандайдир қоғозни узатди. Аминов «ҳужжат»ни кўздан кечирар экан, уёқ-буёққа қараб олди. Шундан сўнг тунукалар аравага юкланиб, заводдан чиқариб юборилди. Арава тўғри Жарариқ кўчасида жойлашган Абдулла Набиев номли пионер лагери олдида тўхтади. Лагерь қоровули Туроб Азимов тунукаларни дарҳол аравадан тушириб жойлаштирди... Қалбаки ҳужжат билан, сотиш учун заводдан ўғирлаб чиқилган тунука эҳтиёт қилиб бекитилди.

Лекин сир очилиб қолди. Октябрь район милиция ходимларининг оператив ҳаракатлари туфайли тунука ўғрилари фош қилинди. Жиноятчилар яшириб қўйган 620 тахта тунука топилиб, заводга қайтарилди. Уларнинг уйлари тинтув қилинганда, аравакаш Умаров уйидан 32 минг сўм пул ҳам чиқди.

Социалистик мулкни талон-торож қилган Аминов, Азимов ва Умаровлар жиноий жавобгарликка тортилди.

Баҳор ойлари бошланиши билан пойтахтимиз кўчалари ва ховлиларига дарахт кўчатлари ўтказиш қизғин тус олди. Суратда: Тошкентнинг Октябрь бозорида меҳнаткашларга дарахт кўчатлари сотиш пайти.

В. Сироткин ва И. Глауберзон фотоси.

Уртўқмоқ

ТУЗАЛМАДИНГ

(Ичкилик балосига мубтало бўлганлар ҳақида)

Касалинг ҳаддан оғир, бил ошна, тузалмадинг,
Ичкилик касри билан бўлдинг расво —
тузалмадинг,
Бошингга еткуси бу кайфи-бало, тузалмадинг,
Қўлладик қанча сенга чора-даво, тузалмадинг.

Кеча кўрдим кўчада оёққа тура олмайсан,
Йиқилиб, гоҳи туриб ғалдираб юра олмайсан.
Авж олиб алжирардинг, ор нима била олмайсан,
Сенга ўхшаш сира йўқ оғзи шало, тузалмадинг.

Ўкириб маст туядек машмаша кўрсатиб қанча,
Гандираклаб, бир мункиб лойга ётдинг чалқанча,
Сени тортиб нечалар бир чеккага олганча,
Судралиб лойга ботиб бўлдинг расво,
тузалмадинг.

Бир одам афсусланиб «маълумоти олий» деди,
Бир одам «калла ақл манбаидан ҳоли» деди,
Бир одам «э ўша-ку, кунда шу аҳволи» деди.
Судралиб лойга ботиб бўлдинг расво,
тузалмадинг.

Уйингга элтиб қўйдик кўплашиб, амаллашиб,
Болаларинг қўрқар экан «адам маст» деб
додлашиб,
Очмадилар эшикни ҳеч, орқадан тамбалашиб.
Бола-чақа, обрўдан бўлиб жудо, тузалмадинг.

Зерикдик энди сенга «ичма» сўзин айтавериб,
Юзга етди қасаминг тавба қилиб, қайтавериб,
Нолилож «Уртўқмоқ»қа воқеани айтдик келиб,
Текшириб қўлламаса қаттиқ жазо, тузалмадинг.

Ж. АСАМУДДИНОВ.

Тарози тепасида

Оққўрғон районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг 3-участкасидаги молхона ва отхона янги бино қурилади деган баҳона билан бузиб юборилди. Янги бино қуриб битирилмади. Шу сабабли бу ердаги 28 бош от, 30 бош қорамол қиши билан сушилкада турди.

(Редакцияга келган хабарлардан).

РАИС — Вой бўй мунча озиб кетибсан, ақалли ярминг ҳам қолмабдику?

ОТ — Туппа-тузук эдимку, сушилкада тура бошлаганимдан бери жирим қуриб, терим суякка бориб ёпишди.

М. Воробейчиков чизган расм.

Шакар-асал

Шакар қамиш, шакар қанд деган сўзни ҳамма эшитган. Лекин шакар-асал деган сўзни ҳали ҳеч ким билмайди. Кимдаким шакар-асал егиси келса, «Ташгоркоопторг»нинг Киров район ишчилар шаҳарчасидаги 28-дўконига бораверсин. Бу ерда шакар билан табиий асал омухта қилиниб, «янги» усулда шакар-асал тайёрланиб, 24 сўмдан сотила бошланди. Янги усулда тайёрланган шакар-асалнинг ижодчилари магазин мудири Асатиллаев ва сотувчи Қодировлардир.

Шакар-асал 72 хил касалнинг ҳаммасига баравар даво эмиш. Айниқса дўкон ходимларининг ҳамёни учун шифобахш эмиш.

Шакар-асалнинг жуда ғалати хусусиятлари бор. Биринчи хусусияти шуки, 8 сўм 30 тийинлик оддий шакарнинг ярим килограммига 24 сўмлик асалнинг ярим килограмми қўшилса, бир килограмми 24 сўмлик шакар-асал ҳосил бўлади. 16 сўм 15 тийин билан тайёрланган бу асални харидорлар бемалол 24 сўмдан сотиб олабeрадилар.

Келиб қолинг, шакар-асал хоҳлаган миқдорда сотилаберади.

Т. УНАБОЕВ.

Тунги алаҳсирашлар

«Уртўқмоқ» репортажи

Ҳушёрхона. Хонадан аллақандай айниган пивонинг ҳиди анқиб туради. Йўтал, хуррак, алаҳсираш овозлари эшитилади.

— Вой, вой бошим-ей, — дея инграйди Тошкент темир йўл вагон ресторанининг ошпази Анвар Собиров,— Раъно сув бер, ичимга ўт тушганга ўхшайди.

Ҳеч қандай жавоб бўлмади. Фақат унинг ёнидаги койкада чўзила тушиб ётган Союзгипроторг техниги М. А. Ларкингина замбарак отгандек қилиб хуррак тортиб қўйди. Қаттиқ хуррак овозидан бошқа биров уйғониб кетди. Бу — Узсовхозстрой бўлим бошлиғи Б. А. Картушкин эди.

Бир нафасдан сўнг хонада бошқалар ҳам уйғониб ғовур-ғувур суҳбат, бир-бирини таниш бошланди. Мурод Баталов деган киши кўзини очди-ю, лекин ўзини ҳамон столовойда ўтиргандай гумон қилаберди. Мастлиги тарқалмаган эди. Боши, бутун вужуди остидаги койкагача гир айланиб кетаберди.

— Би-би-бир қўйиб пачақлаб ташлайми, — деди у нима деяётганини ўзи ҳам билмай. — Бир муштласам...

— Кимни? — қўрқиб ўрнидан туриб кетди 64-автобазанинг слесари Нури Рамазонов.

— Ўзингни, — деди яна Баталов.

Лекин Баталов ҳа деганда ўрнидан турабермади. У чалқанча ётиб олиб оғзига нима келса ўшани айтиб жаврар эди.

Аста-секин тонг отиб, баланд дераза ойналаридан хонага ёруғ нур туша бошлади. Уй ёришди. Ҳамма уйғонди. Кайфлар тарқалди. Тунги бемаъни алаҳсирашлар тугади. Собиров зирқираб оғриётган бошини ушлаб:

— Туппа-тузук одам эдим-а, — деб қўйди афсуслангандек қилиб. Афтидан бошқалар ҳам худди шундай бир турткини кутиб турган эканлар шекилли, ҳар ким ўзини койий кетди. Бирови овоз чиқариб, бирови пичирлаб койир эди. Рамазонов эса шапалоқ билан ўз пешонасига тарс этиб бир уриб қўйди. «Подёмник» заводининг ишчиси Ҳамиджон Сахбиев кайфи тарқаб, аллақачон ўзига келган. У гоҳ ёнбошида лой бўлиб ифлосланиб ётган қимматбаҳо шимига, гоҳ телогрейкасининг йиртиғига тикилар экан:

— Мен иродасиз одамман! — дея уҳ тортди у.

М. А. Ларкин ўтирганлар орасида энг кексаси бўлгани учун маъқул бир сўз билан ўзини койимоқчи бўлди. Лекин гаранг бўлган бошига ҳеч қандай фикр ҳам, ҳикматли сўз ҳам келмади. Шунинг учун қовоғини солиб ўтираберди.

Хонага милиционер кириб келди.

— Аҳволларинг қалай?

Ҳеч ким жавоб бермади. Ҳаммасининг ҳам боши эгилган, қовоғи солинган эди.

— Қани юринглар, энди штраф тўлайсизлар.

— А?! — деб юборганини билмай қолди Ҳамиджон.

— Ҳа, қирқ сўмдан. Ортиқча олиш қонунда кўрсатилмаган. Ҳушёрхонада ўзига келганлар истар-истамас штрафни тўладилар. Сахбиев чўнтагидан пул чиқараётганида йиғлаб юборди. Кейин ҳаммалари милиционердан бу хунук аҳволни бошқаларга ошкор қилмасликни илтимос қилишди.

— Қуллиқ, — деди милиционер честь бериб, — ҳаммага айтиб қўямиз, исми шарифларингизни ҳеч кимга айтишмайди.

Кузатувчи Х. ТУХТАБОЕВ.

ХРОНИКА

СССР Олий Совети Президиуми СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ Алексей Николаевич **Косигинни** СССР Госпланининг Раиси қилиб тайинлади.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Иосиф Иосифович **Кузьминни** СССР Госпланининг Раиси ва СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари вазифасидан озод қилиб, уни СССР Министрлар Совети Давлат илмий иқтисодий кенгашининг раиси — СССР министри қилиб тайинлади.

Телевизор экранида

22 МАРТ

12.00. «Анаконда» номли кинофильм.
19.00. Қишлоқ хўжалик ходимлари учун ўзбек тилида эшиттириш.
19.30. Эрон киноповести — «Дала булбули».
21.00. Сўнгги ахборот.
21.20. Бадиий ҳаваскорлар ижросида концерт.
22.00. Катталар учун «Тўрғайлар тўйи» деган мультипликацион фильм.

ТУЗАТИШ

Газетамизнинг кечаги сонида, 1-бетда босилган совет ва чет эл мухбирлари матбуот конференцияси ҳақидаги материалнинг охиридан иккинчи абзац, биринчи жумласи қуйидагича ўқилсин:

Халқлар, биринчи навбатда, тинчликни таъминлаши лозим бўлган давлатлар ўртасида ҳамкорлик ва ҳамжихатлик бўлишини истайдилар.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

Фельетон ИҒВОГАР

Эшикни қия очиб хонага қўлида бесўнақай папка кўтарган бир киши кириб келди-да:

— Газетага фельетонбоп материал келтирувдим,— деди у, сўнг ўзини Тошкентдаги 32-кечки ишчи-ёшлар мактабининг ўқитувчиси Мирзааҳмад Юсупов деб таништирди. Юсупов даста-даста қоғозлар билан шиббаланган папкасини кавлар экан:

— Бу фельетонни тез чиқаришларингиз керак. Бўлмаса аҳвол чатоқ,— деди-да у ёқ-бу ёққа аланглаб олгач, шикоят ёзилган материални кўрсатиб, ясама илжайиб қўйди.

Материални текшириб аниқлаш учун олиб қолдик.

— Марҳамат, марҳамат текширилсин, ҳим... Лекин шуни ҳам айтиб қўяйки, муттаҳам Жўраев бутун ўқитувчиларни ўзига оғдириб олган-да,— дам бош чайқаб, дам қўл қовуштириб гап маъқуллар эди Юсупов. Унинг бемантиқ гапи, бир дақиқада неча хил ўзгариши шубҳали эди. Текширдик. Шикоятчининг ўзи фельетонбоп бўлиб чиқиб қолди.

Юсуповнинг 32-мактабда қилган кирдикорлари ҳақида бафуржа тўхтармиз. Ҳозирча унинг пахта-йиғим терими вақтида қандай қилиб у ердан ҳайдалганлиги ҳақида тўхтаб ўтамиз.

1957 йилнинг пахта йиғим-терими вақти эди. Юсупов ўзи ишлаётган 26-мактаб ўқувчилари билан Мирзачўл районидаги колхозларнинг бирига пахта теришга борди. Пахтага борди-ю, унинг ножўя оёғи чиқди. Юсупов кеч бўлди дегунча қизлар ётоғига югирадиган, уларга тегажоғлик қиладиган бўлиб қолди. Бу аҳволдан ғазабланган қизлар ва йигитлар Юсуповни ўз қароргоҳларидан қувиб чиқарадиган бўлдилар. Болалар мактаб директори Абдуллаеванинг шошилинч етиб келишини илтимос қилиб, Тошкентга телеграмма юборишди. Абдуллаева жанжал устига етиб келиб, Юсуповни шу куниёқ Тошкентга жўнатиб юборди.

Юсупов мактабга қайтгач ҳам тек юрмади. У 6-синф ўқувчиси Маҳмадрасул Юнусовни тутиб олиб урди. Бундан мактаб вожатийси Р. Н. Сараева хабардор бўлиб қолувдики, муғомбир Юсупов касалини баҳона қилди-ю жиноят қилган куниёқ касалхонага жойлашиб олди. У ерда икки ой ётгач «касали юқумли, умумий таълим мактабларида дарс бериши мумкин эмас» деган врач справкасини олиб чиқди. Унинг омади келганини қарангки, Фрунзе район халқ маорифи бўлимининг мудири ўртоқ Беняминов суриштирмай-нетмай Юсуповни 32-мактабга ишга йўллади. Ёпиғлиқ қозон ёпиғлигича қолаберди. Мўлтони Юсупов хамирдан қил суғургандай силлиқлик билан 32- мактабга ўрнашди.

Бу силаб-сийпашлар унинг ҳоврини баттар ошириб юборди. Юсупов яна безорилик қила бошлади, болаларни урди, коллективни ранжитди, қизларга шилқимлик қилди. Қизлар «ўқимасак сендан қутиламизми» дейишди-да, мактабга ҳам келмай қўяқолишди. 6-синфнинг ўқувчи қизлари Юсуповнинг дастидан ўқишга келмасликларини айтдилар. Маъмурият бундай ярамас ўқитувчини ишдан бўшатишга қарор қилди. Ана шундан сўнг фрибгар Юсупов иғвогарлик кўчасига кириб олди. Маъмурият устидан шикоят кўтариб судма-суд, идорама-идора қатнади. Фрунзе район 3-участка халқ суди маъмурият қарорини тўғри топди. Бу ҳукмни область суди ҳам ёқлади. Юсупов Ўзбекистон ССР Олий судига ариза берди. Олий суд ишни Фрунзе район 4-участка халқ судига юборди. Судья ўртоқ Қодиров Юсуповнинг қилмишларини батафсил текширди. Бундай аҳлоқсиз кишини ўқитувчилик вазифасида қолдириш мумкин эмас, деган одил ҳукм чиқарди. Юсуповга бу ҳукм ҳам камлик қилди. У яна Олий судга қатнади, иш яна область судига қайтди. Область судининг гражданлик ишлари коллегиясида раислик қилган ўртоқ Муртазина Юсуповнинг жинояти ўқитувчилик вазифасидан бўшатиш учун етарли асос бўла олишини тушунмадими ёки Олий суддаги ўртоқ Биркиннинг гапига кирдими, иш қилиб «Юсупов вазифасида қолсин» деган ҳукм чиқарди. Бу ноўрин ҳимоя Юсуповнинг думоғини шишириб юборди. У мактабга келган кундан бошлаб, мактаб коллективидан «ўч» олишга киришди. Директор Жўраевнинг дарс беришини қораламоқчи бўлди, мактабга палончи-пистончи ўқувчилар ҳужжатсиз олинган деб кўрди. Хуллас варақ-варақ иғво тарқатди. Унинг шикояти юзасидан мактабнинг иши жуда кўп комиссиялар томонидан текширилди, мактаб коллективи қанча ишдан қолди. Ўқув-тарбия ишига путур етказилди. Барибир иғвогарнинг даволари туҳмат бўлиб чиқди.

Фрунзе район партия комитети томонидан юборилган текшириш комиссиясининг аъзолари Дадашев билан Терентьева ўртоқларнинг райкомга ёзиб берган текшириш хулосаларида: «Юсупов ёзган шикоят текширилди, мактаб директори Жўраев ҳақидаги шикоятлар тасдиқланмади. Биз шикоятчи Юсупов билан суҳбатлашдик. Шикоятчининг ўзи жуда жанжалкаш, аҳлоқсиз киши экан. У сабабсиз дарс қолдиради, маъмуриятни назар-писанд қилмайди. Ўқитувчилар билан қўпол муомала қилади, ундан ўқувчилар ва бутун мактаб коллективи норози» деб ёзилган.

Чўнтагига ўқитувчилик гувоҳномасини солиб, бўйнига фотоаппарат осиб олган бу кишини шу кунларда гоҳ Комсомол майдонида ўтган-кетганга ёпишиб сурат олдиришни таклиф қилаётгани, гоҳ партия, совет, матбуот органларига иғво хатлар ташиб юрганида учратасиз. Ажабо, шундай ғийбатчини мактабга, ёшларни тарбиялаш постига қўйиб бўладими? Ахир сиз Юсупов келиб кетган саккизта мактаб маъмуриятидан «Юсупов қандай одам» деб сўрасангиз, уларнинг ҳаммаси «Э, анаву шилқим Юсуповми, юзи қурсин, ундан қутилганимизга хурсандмиз. Уни ўқитувчилик вазифасидан бутунлай четлатиш керак» деган жавобни оласиз.

«Иғвогарнинг ўзи ёмон, ўзидан ҳам сўзи ёмон» мақолини эшитгандирсиз. Шунинг сингари Юсупов ҳам индамай қолаверадиган анқовлардан эмас. У Биркин сингари яна бирорта «ғамхўр» чиқиб қолар, деган умидда янги туҳматлар тўпламоқда.

Мобода олдингизга баланд бўйли, рангпар, йўғон папка қўлтиқлаган киши бедана юриш қилиб кирса, камондек эгилиб, салом берса-ю, мулойимгина «бир арзим бор» деса унга ишонманг. Бу Юсуповнинг худди ўзи, ундан эҳтиёт бўлинг.

Г. АЛЬМУХАМЕДОВ,
Ф. УСМОНОВА.

ТАМОША ЗАЛЛАРИДА

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/III да кундуз **Ҳуррият,** кечқурун **Юрак ёмоғи керак,** 24/III да **Ганг дарёсининг қизи.**

НАВОИИ НОМЛИ ТЕАТРДА— 22/III да кундуз **Майсаранинг иши,** кечқурун **Орзу,** 24/III да **Дилором.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/III да кундуз **Ватан ишқи.** кечқурун **Олтин кўл,** 23/III да **Равшан ва Зулхумор,** 24/III да **Нурхон.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 22/III да **Ўзбек ашула ва рақс ансамбли,** 23/III да **Ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри,** 24/III да **Хор капелласининг ҳисобот концертлари.** Кеч соат 8 ярмида бошланади. Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — янги программада **цирк тамошалари.** РСФСР халқ артисти **Ирина Бугримова** қўл остидаги **«10 арслон»** аттракционининг давоми, РСФСРда хизмат кўрсатган артист **А. Симадо** раҳбарлигида балачсёр-рекордсменлар гастроли ва бошқа номерлар. Тамоша кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда. Бугун **3 марта тамоша** кўрсатилади (кундуз соат 1, 4 ва кеч 8 да).

«ВАТАН» КИНОТЕАТРИДА
23 мартдан
Биринчи ранг капитан
номли янги кенг экранли бадиий фильм кўрсатилади.
Билетлар сотилмоқда. Коллектив бўлиб кўриш учун эрталаб соат 10 дан кеч 7 гача заявкалар қабул қилинади.

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
22 мартда
Москвада бўлиб ўтган Ўзбекистон ССР санъати ва адабиёти декадасининг
ҲИСОБОТ КОНЦЕРТИ
ЎЗБЕКИСТОН ЭСТРАДА ОРКЕСТРИНИНГ
2 бўлимда
„Салом, Москва!"
деган тамошаси (рус тилида).

Тошкент район, Ленин қишлоқ советидаги Ленин номли колхозда турувчи **Комил Кабировнинг** Калинин район, Ленин қишлоқ советидаги «Победа Октября» колхозида турувчи Қундузой Кабирова (Комилова)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент район, 1-участка халқ судида кўрилади.

...АКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140, Пропаганда бўлими — 34808. 136 ... қурилиши бўлими 136 Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот — 132. Секретариат — 29040, Эълонлар бўлими— 28142.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётнинг босмахонаси, Б-1555.